Verslag van het Platform Onderwijs
21 januari 1995

" Experimenteren met een drug - beleid op school "

" Vroeger kozen de ouders een school nadat ze de vraag stelden " Worden er hier drugs gebruikt ?"
Nu kiezen meer en meer ouders een school met de vraag "Wordt er hier aan een drugbeleid gewerkt ? "

Verslag
Platform

Voorwoord

Waar vroeger het VAD-preventiewerk vooral bestond uit 'sensibilisering' van het schoolpersoneel om zelf met de leerlingen rond preventie te werken ligt het accent de laatste jaren veel meer op het ondersteunen en het begeleiden van een globaal drugbeleid op school.
Op basis van ervaringen in sommige scholen en op basis van de eigen visie werd het concept van een drugbeleid op school door het VAD-preventiewerk uitgetekend. Hierbinnen vormt preventie naar leerlingen via de leerkracht één van de componenten van een consistent drugbeleid, maar moet voorafgaandelijk ook een plan worden uitgewerkt waarbinnen druggebruik op school in al zijn aspecten wordt benaderd en moeten tevens afspraken worden gemaakt met betrekking tot interventie bij een concreet probleemgeval.

Om dit concept te vertalen naar de concrete schoolsituatie werd een werkgroep "drugbeleid op school" opgericht met organisaties zoals Leefsleutels en Proges die reeds eigen pakketten voor jongeren hadden uitgewerkt, met het VAD-preventiewerk en met een aantal PMS- en MST- medewerkers.
Hun denkwerk resulteerde in een discussietekst, een drugbeleid op school (VAD,1992). In deze discussietekst worden naast een kort overzicht van een drugbeleid op school de taken, valkuilen en strategieën voor de verschillende betrokkenen bij de drugproblematiek op school uitgeschreven.

De grote en blijvende vraag naar ondersteuning vanuit onderwijs zorgde voor een ernstig onevenwicht in het totale takenpakket van de VAD-preventiewerkers. Deze overvraag vormde één van de achterliggende argumenten om bijkomend materiaal te ontwikkelen om scholen zoveel mogelijk zelfstandig aan de uitbouw van een drugbeleid te laten werken. Via het onderwijsproject werd een begeleidersmap samengesteld om de scholen zelf op weg te helpen om hun pedagogische studiedag te begeleiden (VAD,1993). Een draaiboek werd als handleiding voor een werkgroep uitgewerkt met als doel de school zelfstandig een drugbeleid te laten uitwerken (VAD,1993). Een heel

aantal scholen zijn sindsdien van start gegaan met een werkgroep rond drugs.

Eén jaar later zijn we opnieuw met de werkgroep bijeengekomen om eens te kijken welke aspecten van een drugbeleid nog ontbreken of moeilijk lopen op een school. Vanuit de ervaringen van deze partners zijn we tot een eerste bundeling gekomen van een aantal aspecten die nog kunnen verbeteren om een drugbeleid in de school vlot te laten verlopen.

Bovendien hebben we een bevraging gedaan in november-december in een 10 - tal scholen waarbij we bij de verschillende partners op school gepeild hebben hoe zij denken over het beleid en welke knelpunten of uitdagingen zij hierin nog zien voor de toekomst.

Sommige scholen hebben eerst hun reglementering herbekeken en een aanpassing doorgevoerd in het schoolreglement, andere scholen hebben eerst en vooral een aantal interventieprocedures afgesproken om een juiste weg te kunnen volgen bij confrontatie met een probleem en nog andere scholen hebben ervoor gekozen om de preventie voor de jongeren eerst voldoende uit te werken door bijvoorbeeld eens na te gaan welke leerkrachten dit thema aansnijden in hun les of door een aantal navormingen te gaan volgen. Iedere school moet daarin zijn eigen weg kunnen zoeken volgens zijn eigen schoolklimaat.

Dankzij het engagement van een heel aantal enthousiaste leerkrachten en directie loopt er dus al veel op scholen, maar het loopt niet altijd even gemakkelijk.
We krijgen via deze thematiek namelijk ook wel te maken met het totale schoolbeleid en daar liggen dan ook weer nieuwe uitdagingen om hieraan te werken.
We merken dat het schoolreglement niet altijd consequent wordt toegepast, misschien zelfs nog niet eens gelezen, dat er soms weinig communicatie is onder de verschillende partners, dat steeds dezelfde personen geëngageerd zijn, enz..
Te lange wachtlijsten in de hulpverlening maakt doorverwijzen moeilijk. Er is een gebrek aan middelen en kennis is om de schoolwerkplannen degelijk op te maken en te weinig ruimte om het thema in de leerplannen op te nemen.

De nood wordt geformuleerd aan regionaal overleg met andere scholen om met probleemleerlingen degelijk te kunnen omgaan , enz...

Ter aanvulling van deze resultaten organiseerden we op zaterdag 21 januari een platformdag waarop we een ruimere uitwisseling beoogden tussen deze verschillende partners (directie, leerkrachten, ouders, leerlingen, PMS/MST, hulpopvoedend personeel) omtrent de invoering van een drugbeleid.
Als we dan vaststellen dat er zich op korte tijd afgevaardigden van een 60 - tal verschillende scholen inschreven voor het platform, mogen we enerzijds concluderen dat er al heel wat gebeurt op een aantal scholen én anderzijds dat deze scholen toch ook nog zoekende zijn.

In de voormiddag van het platform werd in verschillende werkgroepen gewerkt om knelpunten of uitdagingen te inventariseren voor elke partner op school.

In de namiddag werden gemengde groepen gevormd om tussen de partners onderling tot een actieve uitwisseling te komen van ieders verwachtingen en knelpunten.

Hieronder vindt U de verslagen van de gespreksgroepen van de voormiddag zoals deze door de verslaggevers werden ingediend.
In de namiddag werd in elke gemengde groep een synthese gegeven van de knelpunten uit de voormiddag en werd er in enkele groepen op enkele thema's dieper ingegaan. De belangrijkste thema's uit deze sessies worden weergegeven in het verslag.
De knelpunten uit de voorafgaande bevraging en uit de schriftelijke vraag op het platform zelf werden per pijler en per thema geordend. Een selectie van een aantal veelvoorkomende knelpunten vindt u in bijlage vermeld. Het volledige overzicht van knelpunten werd niet opgenomen in het verslag, maar zal door de werkgroep "drugbeleid op school" verder worden verwerkt.

Alvast veel leesplezier !

De werkgroep "drugbeleid op school"

Programma van de dag

Voormiddag

1. Animatie door Dé Kunsthumaniora Antwerpen
De leerlingen van het derde jaar en het vierde jaar dans van dé Kunsthumaniora gaven een visuele en actieve start aan deze dag.

2. Algemene situering van het platform (Hilde De Man)

3. Actieve gespreksronde in aparte groepen
In de voormiddag werd er per partner een groep samengesteld die de eigen knelpunten en positieve punten formuleerde met betrekking tot een drugbeleid op school.

Namiddag

1. Reflectie in gemengde groepen

De syntheses van de gesprekken in de groepen van de voormiddag werden onderling tussen alle partners uitgewisseld in gemengde groepen. Op basis van deze voorstelling werd nog dieper ingegaan op deze punten met de verschillende partners rond de tafel.

2. Ludiek intermezzo door de Belgische Improvisatie Liga

De Belgische Improvisatieliga heeft de knelpunten van de dag op ludieke wijze op een rijtje gezet in de vorm van een fictief panelgesprek tussen een ouder, een leerling, een directielid en een PMS - medewerker.

3. Voorstelling van de besluiten uit de werkgroepen (Marijs Geirnaert)

4. Afsluitend woord

○ Dhr. F. Schillewaert,
kabinet Minister Peeters,
Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

○ Minister Van den Bossche,
Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

Voormiddag

1. Werkgroep Directie

Gespreksleider: Marc Tack
Verslaggever: Bob De Pourque

1. Knelpunten

Nood aan schooloverstijgende samenwerking

Er is nood aan schooloverstijgende en netoverstijgende samenwerking.
Wel constateert men een verschil in tempo van de scholen om te werken aan een drugbeleid op school en dit gebeurt ook in functie van de leerlingenpopulatie (verhouding ASO/BSO en verhouding jongens - meisjes).
Enerzijds is er vaak een trage aanloop in de school voor het opzetten van een drugbeleid. Ogenschijnlijk levert het aanvankelijk weinig rendement op. Men moet de factor tijd zeker in rekening brengen. Een drugbeleid vereist een procesmatig verloop.
Anderzijds is er nood aan vroegtijdig samenwerken. Men moet niet wachten tot er een crisissituatie opduikt.

Bert De Groef, OLV Waver

Directie als startmotor van het geheel

De directie is wel de startmotor voor het geheel. Deze moet de leerkrachten motiveren en eenmaal de werkgroep begint te functioneren kan men de initiatieven meer laten vertrekken vanuit de basis. Deze delegerende attitude garandeert meer kans tot succes om zodoende de ganse school te responsabiliseren.

Afbakenen van de verantwoordelijkheid

Hoever gaat nu de verantwoordelijkheid van de school op vlak van leerlingengedrag. Moet de school ook optreden buiten de schoolpoort en in het weekend ?
In ieder geval dient de boodschap te zijn dat de school niet alleen staat.

Nood aan vorming voor leerkrachten

Er is een ruim aanbod van programma's (informatief - Leefsleutels, de uitdaging, ...)
Er is wel nood aan navorming en bijscholing.
Nieuwe werkvormen dienen ook ingeoefend te worden.
Er is meer behoefte naar algemene programma's rond "gezondheid" (wel - zijn) dan aan specifieke (aids, drugs, pesten, ...).
Leerkrachten dienen ook problemen te leren zien en deze te signaleren.
Het gevaar bestaat bij specialisatie van bepaalde personen en bij het creëren van een "drugteam" op school dat de anderen zich niet meer of toch minder verantwoordelijk voelen.

Betrekken van ouders

Het betrekken van ouders op vlak van preventie gebeurt onvoldoende. Ze hebben behoefte aan informatie over het herkennen van druggebruik. Dit is echter gevaarlijk. Er loopt iets mis met de relatie ouder - kind als ouders lijstjes nodig hebben met symptomen.
Er dient een meer open dialoog te komen tussen leerlingen en ouders.
Een moeilijke kwestie is ook wanneer de school de ouders moet verwittigen.
Er zijn zeer weinig kanalen om ouders efficiënt te bereiken en men moet hen stimuleren vanuit de eigen creativiteit.

Rol van het PMS/MST

Er is openheid nodig binnen de school om vertrouwen te geven via een vraagbus, leraars, PMS/MST. Voldoende vertrouwen kunnen geven impliceert ook voldoende bereikbaarheid.

Tot slot dient de rol van PMS ook te worden verduidelijkt naar directie toe:

- Wat kan men aan hen vragen ?
- Ook door hen bestaat er het risico van het verleggen of het afschuiven van verantwoordelijkheid en deskundigheid

2. Positieve punten

Er wordt werk gemaakt van een sfeer van openheid binnen de school tot samendenken over waarden en verantwoordelijkheid.
Via een externe deskundige in de beginfase komt een proces op gang van naar elkaar luisteren en groeien binnen de school.

Positief zijn ook de regionale en netoverstijgende initiatieven.
Op vlak van preventie zijn er initiatieven rond

- toeschouwer zijn: toneelstukken
- toehoorder zijn: getuigenissen van ex - verslaafden
- interactieve en actieve werkvormen

Aan deze laatste werkvormen is er wel meer nood. Ze beklijven meer, doen meer beroep op de creativiteit, op het nemen van initiatief en sluiten meer aan bij de specifieke leefwereld van de leerlingenpopulatie.

Er wordt nog gewezen op het belang van een goed schoolklimaat. Dit klimaat vindt men terug in de creativiteit van leerlingen en leerkrachten, in zingeving en in een goede studie - oriëntatie.
Bovendien wordt het belang van een algemeen gezondheidsbeleid aangehaald.
Tot slot wordt navorming van het schoolpersoneel sterk aangemoedigd.

2. Werkgroep Leerkrachten 1

Gespreksleider: Selm Nelissen
Verslaggever: Inge Van Istendael

1. Engagement van de directie en vrijstellen van uren

Er is een sterk engagement nodig van de directie:

- op financiëel vlak
- op organisatorisch vlak
- op vlak van vrijstelling uren

Vrijstelling van uren is belangrijk. De vraag blijft of men niet voor te weinig uren wordt vrijgesteld. In ieder geval werkt men meer uren dan de uren die men is vrijgesteld. De extra gepresteerde uren is pure goodwill van de leerkrachten. Zo is het begeleidingswerk een grote opdracht die veel uren in beslag neemt (ca. 30 uren per week). Er zou een taakverdeling moeten zijn tussen PMS, ouders, leerkrachten en andere instellingen omtrent de signaalfunctie en de begeleiding.
Je weet als vrijgestelde leerkracht wel waar je begint, maar niet waar je eindigt. Je zou op voorhand je grenzen moeten aangeven, maar dit is moeilijk. Dit kan je wel vijf jaar volhouden, maar niet veel langer. De overheid zou meer uren moeten vrijstellen op een geïntegreerde wijze.

2. Met alle leerkrachten aan hetzelfde zeel trekken

Er is een overbevraging van leerkrachten die zich voor het thema engageren.
Sommige leerkrachten doen aan struisvogelpolitiek en bovendien heeft niet iedere klas een goede titularis.
In de werkgroep zetelen meestal een beperkt aantal leerkrachten die beslissingen nemen voor heel de school. Er is weinig inspraak en weinig diversiteit in de groep.
Het is dan ook een utopie om alle neuzen in dezelfde richting te krijgen.
De directie dient het profiel van de leerkracht te bepalen.
De leerkrachten zouden terecht moeten kunnen bij een "cel". Op die manier kan er meer wisselwerking zijn via de cel die contact houdt met de leerkrachten.
De directie en het hoger beleid zou een team kunnen oprichten voor de opvang en begeleiding van de leerkrachten.

3. Deelname aan een gemeentelijk platform

Als voorbeeld wordt gedacht aan het interscholair platform "weerbaar Wetteren". Dit platform is er gekomen op initiatief van de preventiedienst van de gemeente.
Een eerste stap is ideeën uitwisselen met de verschillende scholen.
Een tweede stap is gelijke standpunten vormen.
In Deinze bestaat de afspraak om geen alcohol te schenken tijdens de lesuren in de café's, maar dergelijke afspraak is niet in elke gemeente mogelijk. Een doorsnee gemeente kan dit niet. Interscholair overleg dient wel netoverschrijdend te zijn.

4. Ouders

Er zijn nog veel taboes rond drugs en dit brengt een negatieve reactie teweeg bij sommige ouders. De school heeft dan ook nog angst voor een overreactie van de ouders. De ouders dienen een degelijke voorlichting te krijgen.
Als ouders horen dat er drugs gebruikt worden op school, worden er nog steeds kinderen weggehaald van die school.
Toch sturen veel ouders tegenwoordig hun kinderen naar een school waar een drugbeleid bestaat.
Wel kiezen ze niet een school in functie van de opvoeding.
Ouders reageren soms wel positief, maar men kan ook nog de defensieve reactie krijgen van "Waar bemoeit u zich mee ?".
Soms weten de ouders ook dat hun kinderen gebruiken en hebben ze er niets op tegen dat dit gebeurt.

5. Hoe de leerlingen doen praten ?

Je hebt geen garantie dat leerlingen gaan zeggen dat ze drugproblemen hebben, ook al heb je bewijzen. Bovendien kunnen leerlingen ook nog andere vormen van probleemgedrag vertonen.

Niels Mathot, Antwerpen

Leerlingen zijn vaak onverschillig en hebben angst voor represailles. Ze willen liefst anoniem blijven. De grootste preventie is een goed opgezette leerlingenbegeleiding. Hierbij dient men druggebruik te zien als een symptoom. Het gaat niet zozeer om de drugs, dan wel om hetgeen erachter zit.

Dealen op school is een moeilijk probleem waarbij men niet goed weet op welke manier men best handelt. Men dealt soms om te voorzien in eigen gebruik. Men krijgt ook moeilijk zicht op het aantal leerlingen die hierbij betrokken zijn. De directie kan alleen uitgaan van de gemelde gevallen. Meestal gaat het om veel meer personen. Een probleem is dat de vertrouwensleerkracht niets meldt aan de directeur.

Met leerlingen van wie men weet dat ze betrapt zijn, kan wel een contract worden opgesteld om te bepalen wat kan en niet kan in de school.

6. Hoe leerlingen bij een drugbeleid betrekken ?

Via het leerlingenparlement kan men een werkgroep oprichten (enkel leerlingen van het vierde, vijfde en zesde jaar) om zo een wisselwerking tussen leerkrachten en leerlingen tot stand te brengen.
De statuten van het leerlingenparlement moeten wel goedgekeurd worden.
Het leerlingenparlement wordt niet echt ernstig genomen.
Het is gevaarlijk om leerlingen een inbreng te laten doen omtrent de "interventie", maar het is wel positief dat ze een inbreng doen omtrent preventie.

7. Vanaf welke leeftijd preventie toepassen en hoe pas je dat in ?

Men begint best met preventie vanaf de eerste graad.
In de eerste graad wordt meestal 'Leefsleutels voor jongeren' gegeven (1u/week buiten het lessenrooster).

Steven De Baets, Wetteren

In het BUSO is 'Leefsleutels voor jongeren' te hoog gegrepen. In één school wordt PAD (een Programma Alternatieve Denkontwikkeling) in het observatiejaar gegeven. Dit programma is een goede voorbereiding op Leefsleutels. In deze school wordt 'Leefsleutels voor jongeren' in het tweede en derde jaar gegeven en waarschijnlijk ook in het vierde jaar het volgend schooljaar.
Voor de derde graad is er meestal een projectweek (elke les een ander thema of deelaspect).
Ook 'de uitdaging' wordt in de derde graad gegeven. Dit programma is vrij goed, maar de trainingen zijn wel duur. Toch is onder andere voor de veiligheid noodzakelijk dat men deze trainingen volgt.

8. Vraag van leerlingen naar produktinformatie

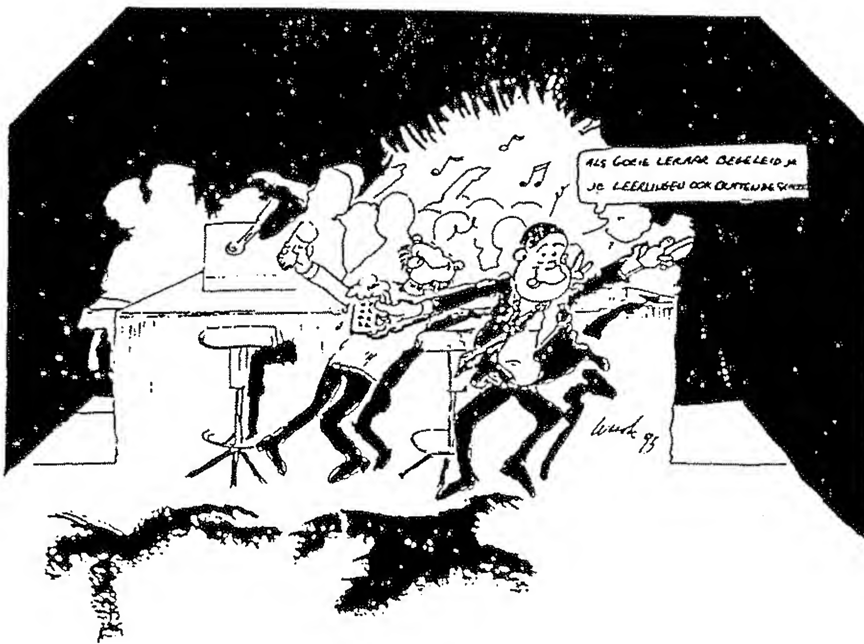
Als de leerlingen expliciet vragen naar produktinformatie, dan moet je die geven, maar je moet je daar niet op focussen. De vraag is op welke manier je dit brengt: theoretisch of praktisch.

9. De samenwerking tussen leerkrachten en PMS/MST

De samenwerking loopt meestal goed: problemen worden doorgespeeld aan PMS/MST. De feedback van PMS/MST naar de school toe gebeurt niet altijd goed. Het is vaak een kwestie van beroepsgeheim. PMS/MST is ook vaak overbelast.
Tussen leerkrachten en PMS/MST moet er een duidelijke afspraak zijn van wie wat doet. Het begeleidingsteam moet samenwerken met directie en PMS/MST.
Tijdens de klasseraad kan PMS/MST niet in detail gaan, maar dit kan wel in het preventieteam op de school.

10. Hoever gaat de verantwoordelijkheid van de school ?

De afbakening "de weg van en naar de school" is een gemakkelijke oplossing.
Het is zinloos om grenzen te bewaken die je niet kan bewaken. De afbakening moet gebeuren volgens het gedrag dat de leerlingen stellen.
Eigenlijk kan men niet echt een afbakening maken. Je moet ook een grens stellen op het vlak van preventie en op het vlak van interventie.

Curd Wuestenberg, Assebroek

3. Werkgroep Leerkrachten 2

Gespreksleider: Agnes De Decker
Verslaggever: Roos Deventer

Bij deze groep leerkrachten werden zowel positieve als negatieve aspecten in de opbouw van een drugbeleid op school aan bod gebracht. We vatten ze hieronder samen op de verschillende niveau's.

1. Leerkrachten

Er is behoefte aan vorming omtrent dit thema. Leden van werkgroepen hebben reeds enige bagage opgebouwd. Dit kan een probleem betekenen voor de andere leerkrachten die minder van het thema weten. Leerkrachten vragen ook meer financiële investering in vorming.

Drugbeleid op school wordt gedragen door een groep enthousiaste leerkrachten. Vaak zijn het dezelfde mensen die ook voor andere projecten paraat zijn. Het risico bestaat dat deze groep overbelast geraakt.

Drugbeleid op school wijst opnieuw op de veelzijdige opdracht van leerkrachten. Hij/zij is naast lesgever, opvoeder, therapeut,...

Het motiveren van oudere collega's verloopt niet altijd naar wens. De vraag blijft vooral hoe hen te betrekken bij de werkgroep. Verder is het belangrijk de leerkrachten te blijven informeren over het verloop van de besprekingen in de werkgroep. Er werden ideeën uitgewisseld hoe die informatie - overdracht zou kunnen gebeuren, bijvoorbeeld via een pedagogische studiedag.

Als er probleemgevallen zijn, dan is er het probleem wie geïnformeerd dient te worden. Iedereen op de hoogte brengen houdt het risico in dat die leerling dan geviseerd wordt. Helemaal niet informeren over een mogelijke aanpak maakt dat er op verschillende wijze op de betreffende leerling wordt gereageerd, zodanig dat het optreden niet als een geheel verloopt.

2. Ouders

Er zijn met de ouders heel wat positieve ervaringen naar medewerking aan een drugbeleid op school toe.
Alle ouders bereiken is niet zo eenvoudig. Vaak zie je de gemotiveerde ouder opdagen, maar niet de ouder van wie het nodig is.
Met ouderraden of comite's kan samengewerkt worden. In een werkgroep drugbeleid worden ook ouders betrokken via ouderraden.
De vraag is eerder hoe representatief ouderraden zijn naar het ganse ouderpubliek toe. Ouderraden worden immers op vrijwillige basis samengesteld en het zijn actieve ouders die betrokken zijn.

3. Leerlingen

Ook hier zijn reeds veel aanzetten om leerlingen een actieve rol te geven bij de opbouw van een drugbeleid op school.

Het standpunt van de leerling is belangrijk, maar kan verschillen van het standpunt van de school. Bij het al dan niet sanctioneren lijkt het bijvoorbeeld moeilijk om daarover de leerlingen inspraak te geven.

Bij leerlingen bestaat er nogal vaak wantrouwen om op een vertrouwelijke manier over het thema te spreken. Hoe dit bespreekbaar krijgen en de mening van de leerlingen hierover te kennen, vormt een thema waar veel leerkrachten verder willen zoeken naar strategieën.

Op het niveau van preventie krijgt men de indruk dat teveel aandacht voor het thema drugs hen misschien aanzet tot druggebruik.

Steven De Baets, Wetteren

Opvang van leerlingen met drugproblemen verloopt in de praktijk niet altijd naar wens. Men heeft de indruk dat jongeren met moeilijk gedrag te vlug verwijderd worden, zodat een andere school dan met de problemen blijft zitten.

4. Directie

Het mandaat dat aan directie gegeven wordt, is belangrijk. Dit betekent niet noodzakelijk dat deze de werkgroep voorzit of aanwezig is. Wel dient hij nauwlettend de activiteiten op te volgen.
Het risico bij het geven van een mandaat is dat hij/zij alles doorschuift naar de leerkrachten toe.

4. Werkgroep hulpopvoedend personeel

Gespreksleider: Peter Aertsen
Verslaggever: Ilse De Maeseneire

1. Werken aan een schoolklimaat is werken aan een drugbeleid

Jongeren met drugproblemen zijn probleemjongeren los van het produkt.
Een goed schoolklimaat is de basis voor goede preventie.
Enkel repressieve maatregelen bepalen sluit de openheid uit die noodzakelijk is.

Openheid

De relatie met de leerkracht is belangrijk. Zij kunnen problemen signaleren en het gedrag herkennen. De relatie met het hulpopvoedend personeel (met betrekking tot vertrouwen) ligt niet zo evident, jongeren hebben vaak niet zo'n sterke band en staan soms huiverachtig tegenover deze persoon.

Infrastructuur

Nieuwe gebouwen maken de school aangenamer om naar toe te komen.
Ontspanningsmogelijkheden: invullen van de middagpauze, alternatieven,...

Reglement

Het invoeren van het reglement kan een eerste stap zijn in de uitbouw van een beleid.
Belangrijk hierbij is dat de ouders geïnformeerd zijn over het gevoerde beleid.
Daarenboven zijn de ouders zich hierdoor bewust van het feit dat drugs gebruikt worden en dat iedereen een potentiële gebruiker kan zijn/worden, ook binnen de school.

Motivatie personeel

Van hieruit kan een beleid gemakkelijker opgestart worden.

Medewerking personeel

De sturende kracht van de directie is een sine qua non.

2. Opvang van jongeren en vooral ook opvang van de ouders

Contact met sociaal zwakke milieu's

Vaak gaat het om jongeren uit sociaal zwakkere milieu's.
De normale kanalen zoals het oudercontact worden door hen niet gebruikt en dit vaak omwille van de complexiteit van de gezinssituatie/problematiek.
De normale kanalen voor communicatie met de ouders zijn veel te verbaal.

Huisbezoek

Vaak is het eerste bezoek geen probleem.
Wat doe je echter met de verdere begeleiding van dit gezin, hoe vul je dit in?
Vaak heb je ook te maken met paniekreacties,...

Contact met ouders via de jongeren

Een mogelijkheid in dit verband ligt erin op voorhand met de jongeren overleggen op welke wijze dit met de ouders zal besproken worden (jongere alleen, samen met vertrouwensleerkracht,....). Uiteindelijk ligt de verantwoordelijkheid bij de jongere zelf. Bij wijze van spreken kan hij dit alleen opnemen en krijgt hij hiervoor een gestelde periode om dit met zijn ouders te bespreken,....
Het probleem is vaak dat jongeren dit niet met de ouders wensen te bespreken
Wordt de vertrouwensrelatie ten allen tijde gewaarborgd ?
Moet je zwijgen of liever kán je zwijgen?

Voorbereiding van een probleemsituatie binnen het team

Vooral in grotere instellingen (bv. MPI) is er een groot aantal hulpopvoedend personeel aanwezig (orthopedagogen, opvoeders, paramedici,...). Bij druggebruik wordt de situatie steeds in team besproken. Wie zal wat doen en wanneer ?

3. Probleemgedrag ruim bekijken niet isoleren tot het produkt.

Drugs is slechts één aspect van de totale problematiek. Jongeren kunnen verschillende grensoverschrijdende gedragingen stellen en drugs is daar één gedrag van naast bv. stelen, liegen, vechten,...
Dit gedrag komt zeker niet alleen voor bij jongeren uit het beroepsonderwijs.
Wel is het vaak zo dat zij vlugger tegen de lamp lopen. Jongeren uit het ASO zijn geraffineerder in het verbergen.
De gebruikte produkten zijn verschillend binnen de diverse onderwijstypes: medicatie vaker in ASO, XTC vaker BSO,....

4. Doorverwijsadressen

- Waar kan men terecht voor informatie ?
- Waar kan men terecht voor laagdrempelige hulpverlening ?
- Vaak merk je een aantal versnipperde initiatieven: ofwel zijn ze te weinig bekend, ofwel te weinig continu, te versnipperd,....
- Waar kan je terecht met jongeren die verbaal minder georiënteerd of een lagere intelligentie hebben ? Deze jongeren worden vaak geweigerd binnen de bestaande hulpverlening.

5. Openheid om over problemen te praten met een ruim forum

Het samenwerken met de politie/rijkswacht kan positief zijn. Toch was geen gedeeld standpunt door de ganse groep. Er zijn hier veel regionale verschillen.

De rijkswacht werkt meer en meer in functie van de globale preventieve activiteiten (produktinformatie naast andere initiatieven).
Het is ook zinvol samen te werken met de plaatselijke arts. Men heeft best één vaste arts waarmee een aantal afspraken kunnen worden gemaakt.
Belangrijk met betrekking tot de externe partners is de voorbereiding die hieraan vooraf gaat.

6. Te weinig informatie over preventie en tekort aan informatiedoorstroming

In bepaalde gevallen wordt de problematiek nog steeds toegedekt (door o.a. de directie) en kan er niet concreet gestart worden met het uitwerken van een beleid.

Wanneer er wel een bereidheid bestaat bij de directie en het personeel om hierrond te werken dient de informatie en de kennis op een systematische wijze overgebracht of ter beschikking gesteld te worden van de verschillende belanghebbenden.
Doorstroming van informatie dient gegarandeerd, ook naar leerlingen, maar kan niet onmiddellijk volledig op punt staan. De school moet een proces doorlopen.
Zeer veel communicatie tussen verschillende partners is noodzakelijk en de directie heeft de 'plicht' om iedereen te motiveren.

7. Afstemmen van verschillende visies op elkaar

In eerste instantie dient dit te gebeuren binnen het corps.
Binnen het corps dient men een gemeenschappelijke visie te onderschrijven en te aanvaarden. Dit dient geen betrekking te hebben op de eigen privésituatie. Wat je buiten de school denkt en doet is je eigen zaak. Binnen de school is het belangrijk om vanuit een gemeenschappelijk standpunt te reageren.

Dit punt werd niet helemaal gedragen door de ganse groep. Het volledig loskoppelen van de eigen mening met de gemeenschappelijke visie werd in bepaalde gevallen als zeer moeilijk ervaren (en als quasi onmogelijk geacht).

Knelpunt: Bovenstaande is na te streven, maar in zijn haalbaarheid sterk afhankelijk van het personeelsbestand en van school tot school.

8. Het opstarten van een werkgroep na een pedagogische studiedag wordt als positief ervaren.

Een pedagogische studiedag werkt sensibiliserend en wordt als stimulerend ervaren als. start van een werkgroep op school.

9. Juist handelen ten opzichte van de gebruiker

Het is belangrijk om een onderscheid te maken tussen vermoeden en feiten.
In de meeste gevallen gaat het om een vermoeden. Zeer zelden komen leerlingen zelf hun gebruik melden. Vermits het dus meestal gaat om een vermoeden dient er een zeer goede

communicatie te zijn tussen de leerkrachten (het team).

Knelpunt: Hoe knoop je een gesprek aan met deze leerlingen ?

Vermits het om een vermoeden gaat, benader je de jongere vanuit een duiding naar het reglement. 'Je weet toch dat gebruik in de school niet kan?' Dit wordt wel gekoppeld aan een niet beschuldigende stijl.

Steven De Baets, Wetteren

Belangrijk hierbij is de aandacht voor de eigen waarden en normen ten opzichte van een gemeenschappelijke visie en de mogelijke discrepantie hiertussen.
Het reglement is hier belangrijk doch het moet een individuele benadering nog steeds toelaten. Grenzen zijn noodzakelijk, doch zij moeten voldoende handelingsruimte toelaten.

Een andere kwestie is hoe je een jongere aanspreekt rond een vermoeden van gebruik buiten de school maar waarvan je weet dat deze er geen problemen mee heeft op school,...

Dit is geen zaak van de school. Hier dient wel op gereageerd te worden wanneer het gebruik effecten heeft op het schoolse gebeuren.

Knelpunt: Wanneer reageer je ? Enkel wanneer er sprake is van problemen ?

10. Hoe omgaan met waardeoordelen ?

Met waardeoordelen wordt je op elk moment en in elke fase van het proces geconfronteerd. Dit dient een continu aandachtspunt te blijven.

11. Een schoolreglement is noodzakelijk

Het schoolreglement is een belangrijk document naar ouders, maar hieromtrent dient eerst eenduidigheid te zijn bij het corps. Iedereen dient zo conform mogelijk te handelen.

5. Werkgroep PMS - en MST- medewerkers 1

Gespreksleider: Therèse De Kegel
Verslaggever: Ria Sanders

○ De houding van directie die alles zelf in handen wil houden, werkt belemmerend

○ Drugbeleid op school gaat ruimer dan het toepassen van Leefsleutels. Er zou ook een aparte opleiding moeten zijn voor PMS/MST.

○ Het gaat vaak om losse initiatieven in één of meerdere jaren, men zou moeten kunnen zorgen dat dit gecoördineerd wordt tot een geheel. De visie vanuit directie moet kenbaar gemaakt worden aan alle leerkrachten.

○ Er is nood aan een interventieschema of beslissingsboom met echelonnering als een leerling iemand in vertrouwen neemt. Ook voor de leerlingen zelf zou een vertrouwenscel op school belangrijk zijn (dit is een cel waar ze anoniem terecht kunnen). De vraag is of zo'n vertrouwenscel door leerkrachten dan wel door leerlingen moet bemand worden.

○ Hoe maakt men leerlingen wakker voor een drugbeleid ?

○ Een probleem is de medicalisering van onze maatschappij. Er is visie nodig, geen wetten, want dan schuift men het probleem door naar de ziekenhuizen, gespecialiseerde diensten en instellingen.

○ Jongeren die drugs gebruiken, vinden vaak dat ze geen probleem hebben en willen niet geholpen worden. Het is de taak van PMS/MST om uit te maken of er een onderliggende problematiek is.

○ Het is noodzakelijk om de hulpverlening in je streek te kennen. Deze gegevens uitwisselen tussen de verschillende PMS/MST 's kan nuttig zijn.

○ Klasseraden worden niet altijd ten volle benut. Ze zijn belangrijk om informatie te verzamelen omtrent probleemgedrag. De vraag is of PMS/MST wel al deze leerlingen aankan. Het takenpakket van deze diensten zou herzien moeten worden.

○ PMS/MST wordt niet altijd goed gevolgd door de school.

○ PMS/MST wordt vaak te laat ingeschakeld als de problemen al te groot geworden zijn. PMS/MST mag van hun kant geen toeschouwer blijven. Ze moeten zich durven opstellen als deskundige in verband met gedragsproblemen.

○ PMS/MST krijgen steeds meer opdrachten. Men voegt momenteel mensen toe aan andere diensten die buiten de school staan. Het zou logischer zijn mensen toe te voegen aan MST/PMS die de school zelf goed kennen.

○ Er is vaak te weinig communicatie tussen de verschillende scholen in één streek. Ligt hier een taak weg voor PMS/MST ? Dit is een proces dat moet groeien.

6. Werkgroep PMS-en MST-medewerkers 2

Gespreksleider : Christiane Dumez
Verslaggever : Mia De Bock

Op verschillende niveaus werden knelpunten, maar ook positieve ontwikkelingen gesignaleerd door deze groep.

1. Op niveau van de school

Een eerste vaststelling:

Scholen werken met verschillende snelheden aan de drugproblematiek. Enerzijds werd als knelpunt gegeven dat schoolgemeenschappen nog steeds niet bereid zijn te erkennen dat experimenteren met drugs voorkomt, anderzijds zien we dat heel wat scholen hierin al een duidelijke evolutie hebben doorgemaakt. Niet alleen erkennen ze de problematiek, maar zijn ze ook bereid hierrond te werken.
Voor anderen is het meer een probleem van het weekend: tijdens de schooluren is er geen probleem.

Evolutie in het starten met een drugbeleid is merkbaar

Waar in een eerste fase enkel scholen die geconfronteerd werden met een drugproblematiek er noodgedwongen werk van maakten, zien we nu dat anderen vanuit het maatschappelijk gegeven (er zijn drugs en we zijn bekommerd), ook een drugbeleid willen opstarten.

Invalshoek voor andere problematieken

'Drugbeleid' is een goede invalshoek om ook rond andere problematieken te werken vb. rond pesten op school. Telkens komt hier het belang van het schoolklimaat kijken. Dit vormt uiteindelijk de achtergrond waarbinnen de verschillende problematieken aangepakt worden.
Is de school voornamelijk gericht op het 'leren' of is er ook aandacht voor andere aspecten ?
Vanuit de overheid zou dit laatste moeten gestimuleerd worden. De druk van een leerplan en van inspectie werkt hierbij niet altijd motiverend.

Motiveren van scholen

Als eerste belangrijke partner hierbij werden **de ouders** gesignaleerd: zij kunnen de scholen stimuleren en het taboe doorbreken.
Belangrijke evolutie: ouders vragen bij de inschrijving nadrukkelijk naar de aanwezigheid van een drugbeleid op de school.
Als bijkomend punt werd aangegeven dat de **reglementering** netoverschrijdend zou moeten zijn en werd er gewezen op het belang van de aanwezigheid van een **preventiecel** in elke school.

De school kan de aanwezigheid van een drugbeleid gebruiken als 'uithangbord', maar dit betekent wel meer dan alleen reglementering. Het gaat hierbij dan ook over het aanleren van vaardigheden, het bevorderen van de communicatie tussen school en ouders, jongeren en leerkrachten.
Ook externe organisaties kunnen een motivatie betekenen om met een drugbeleid te starten. Een externe organisatie (bv. de welzijnsraad) brengt de verschillende partners bij elkaar op neutraal terrein.
Het regionaal samenbrengen van verschillende scholen in een eerste fase kan een stimulans zijn om te starten met een drugbeleid. Het doorlopen van het proces is hierbij belangrijker dan eenzelfde beleid gezamenlijk tot stand brengen.

Directie

Bij het opstarten van een drugbeleid is de ondersteuning van de directie noodzakelijk. Indien dit niet het geval is, blijkt de bereidheid en/of het enthousiasme van leerkrachten na een tijdje sterk te dalen.
Men gaf aan dat ongeveer één derde van de leerkrachten bereid zijn hierrond te werken. Als er echter geen medewerking van de directie is, blijkt een drugbeleid moeilijk uitvoerbaar. Het motiveren van directies werd als heel moeilijk aangegeven.
Directies vragen soms wel naar urinetesten. Daar werd steeds negatief op geantwoord: Materieel blijkt dit onmogelijk, maar ook principieel is men daar sterk tegen gekant.
Volgende vragen werden hierbij gesteld: Kadert dit binnen de opdracht van PMS/MST? Wat zegt dit over het drugbeleid op school ? Wat doet men met de resultaten ?

Rijkswacht/politie

Bepaalde initiatieven van rijkswacht/politie werden door een aantal deelnemers gesignaleerd. Zij nodigen de scholen uit, signaleren de problematiek met de vraag naar de school om hun opvoedende taak hierin op te nemen.
Wel werd opgemerkt dat zij meestal geen informatie willen doorgeven naar de school over gebruikers of dealers.

Leerkrachten

Drugpreventie betekent ook het leren omgaan met legale drugs.
Leerkrachten zijn niet altijd bereid om over hun eigen omgaan met alcohol,tabak te praten.
Een ander probleem is continuïteit bewaren. Wisselende leerkrachten vormen probleem voor continuïteit en motivatie.

Lagere scholen

Ook hier komen vragen om te werken rond drugpreventie (= gebruik van genotmiddelen).

Kinderen van verslaafde ouders

Deze groep werd gesignaleerd als zeer moeilijk bereikbaar.
Hierbij moet misschien meer gewerkt worden met de ouders en via individuele contacten.

Aandachtspunten hierbij:

- zijn meestal wel gekend door kleuterleidster.
- jeugdrechter treedt hier soms nogal repressief op: snelle plaatsing van kinderen, waardoor verslaafde ouders nog verder afglijden, samenwerking met C.B.J. is zeker gewenst.

2. Op niveau van PMS/MST

Eigen deskundigheid

○ De directie is vaak niet op de hoogte van de deskundigheid van het PMS.
Op welke manier kan men 'deskundigheid' kenbaar maken ?

○ Belang van een goede basisrelatie tussen school en PMS:
een dagelijkse samenwerking is een eerste vereiste.
Een project is geen goede basis om met een samenwerking van start te gaan.

○ Eerlijkheid: Wat kunnen we bereiken ? Wat niet ? Belang van grenzen/twijfels verwoorden naar directie. Nood aan samenwerking met de school om dit bespreekbaar te maken.

○ Belang van goede interventies.

○ Bekendmaking van eigen deskundigheid/ eigen opdracht.

Eigen visieontwikkeling

Elk PMS/MST- centrum moet ook een standpunt bepalen in zijn taak inzake de drugproblematiek. Dit geeft duidelijkheid naar de school: wat kan de directie verwachten van het PMS/MST (o.a.op het vlak van geheimhouding, sanctionering) ?
De relatie school/PMS werd enerzijds als kwetsbaar omschreven maar anderzijds werd ook het belang van 'eisen ' stellen naar directies naar voor gebracht.
De groep vond ook de uitwisseling nodig rond deze thematiek onder collega's.

Opstellen van gedragscode

Een gedragscode voor alle betrokken partners op en rond de school zou meer duidelijkheid geven over ieders taak en zou een instrument kunnen zijn om op een meer 'serene' manier met crisissituaties om te gaan.

Vorming van leerkrachten

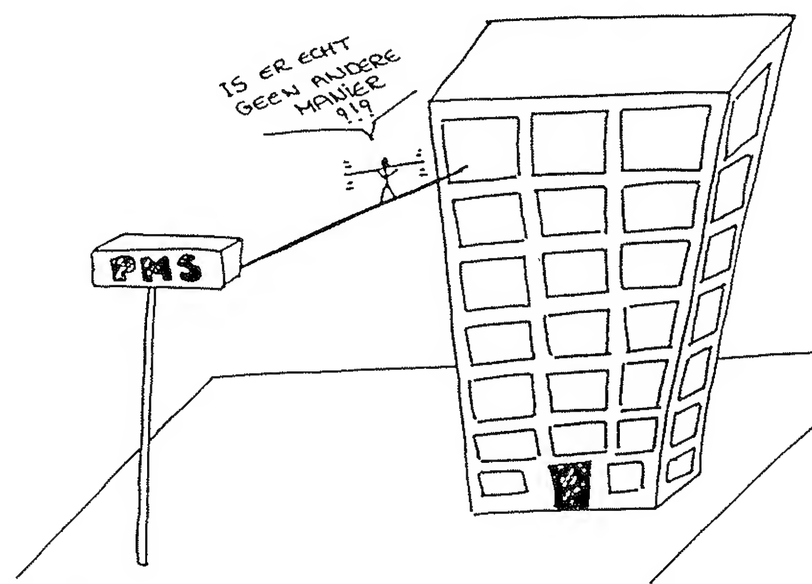
PMS/MST kan dit stimuleren en ondersteunen. Het kan zijn eigen deskundigheid doorgeven en/of die van externen hiervoor zoeken.
De verwachtingen van leerkrachten moeten meer gaan in de richting van bereidheid om samen te zoeken, na te denken en oplossingen te zoeken voor knelpunten dan wel om pasklare antwoorden te verwachten op elke vraag.

Knelpunten in de doorverwijzing

Kennis van de sociale kaart is eerste vereiste.
PMS/MST wordt gezien als brugfunctie tussen school en welzijnswerk. Er is wel samenwerking nodig tussen PMS/MST om dubbel werk te vermijden.

Drugbeleid op school

PMS/MST kan samen met de school zoeken naar de mogelijkheden van de school om aan drugpreventie te doen met het accent op opvoeden. De school is niet verantwoordelijk voor de drugproblematiek in onze maatschappij en kan ze ook niet oplossen. De school moet wel weten op welke manier zij met deze problematiek gaat omgaan.

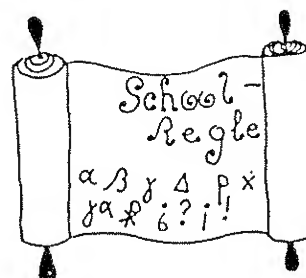

Liesbeth Jaco, Ham

7. Werkgroep Ouders

Gespreksleider: Hilde Vanhuele
Verslaggever: Marjet Vanderstraeten

1. Plan: Reglementering

Griet Thijs, Ham

Vaststellingen

○ Roken: het reglement wordt niet altijd gevolgd:

Leerlingen roken op "geheime plekken", leerkrachten roken in de gangen, ...
Soms wordt er wel en soms wordt er niet opgetreden.

○ Illegale drugs:

Er wordt vaak niets of zeer summier iets vermeld in het schoolreglement én met zeer zware sancties. Meestal wordt er onderscheid gemaakt tussen dealen en gebruiken.

Discussiepunten

○ Kan er een verschil zijn tussen een reglement voor de leerlingen en de leerkrachten ?
○ Kan er een rookruimte voorzien worden voor de leerlingen ?
○ Waarom altijd reageren met straffen ? Dit stemt uit een oubollige manier van opvoeden.

Conclusies

○ Een reglement moet duidelijk zijn
○ Een reglement moet opgevolgd kunnen worden
○ Een reglement moet gesteund worden door een bredere campagne, gekaderd in een opvoeding tot gezond gedrag en dit al vanaf de lagere school
○ Er moeten gradaties in de sancties voorzien worden, aangepast aan de overtreding én de stijl van de school
○ Er kan een ontmoedigingsbeleid gevoerd worden:
een zeer ongezellige rookruimte voorzien.

2. Interventie

○ Er moet een onderscheid zijn tussen het benaderen van gebruik en dealen.
Tegen dealen moet hard opgetreden worden. Gebruikers moeten begeleid worden.

○ Het is geen evidentie om ouders altijd te verwittigen

Curd Wuestenberg, Assebroek

○ Het is goed op voorhand uit te klaren wat men kan verwachten van de politie, de rijkswacht, de schoolbegeleidingsdiensten, de hulpverleningsinstellingen, je huisarts...

3. Opvoeding

○ Leerkrachten moeten gevormd worden in het herkennen van signalen, ze moeten weten welk materiaal er bestaat en hoe dit te gebruiken.
Belangrijk is dat alle leerkrachten betrokken worden en dat het werk niet altijd neerkomt op de schouders van diegenen met goede wil.
Belangrijk is de motivatie van de leerkrachten en daar schort vaak wat aan. Zij zijn niet opgeleid om deze materie te bespreken.
Ze moeten niet alles weten van de produkten. Een goede relatie opbouwen met de leerlingen is fundamenteel.

○ Leerlingen mogen informatie krijgen, maar dit moet veel breder zijn dan enkel produktinformatie. Er zou meer gebruik moeten gemaakt worden van een programma zoals Leefsleutels. Het is een opvoeding vanaf de lagere school. Hier kan er gewerkt worden met Tralies in Wonderland.

○ Ouders zijn vaak moeilijk te bereiken via een ouderavond. We zouden hen anders moeten benaderen. We zijn er wel bewust van dat onze inbreng beperkt is en dat we hier nog altijd te maken hebben met een onderwerp waarrond een taboe heerst.
Ouders willen graag informatie en zeker ook vorming rond Leefsleutels.

○ Vorming mag geen éénmalig gebeuren zijn. Vaak is de continuïteit immers niet gewaarborgd. Het zou zinvol zijn als er in het lesprogramma een vak relatievorming zou opgenomen worden.

4. Het beleid

De grote vraag is wie dat het beleid ontwikkelt.

○ Een werkgroep "drugbeleid op school" is zeker zinvol, maar deze werkgroep moet een duidelijk doel hebben en de rol van de ouders daarin moet goed omschreven worden.

○ In enkele scholen verloopt de samenwerking met ouders goed. In andere scholen krijgen ze geen voet binnen en wordt er niet naar hen geluisterd, laat staan om aan de werkgroep deel te nemen.

○ Het is waardevol dat een werkgroep beroep kan doen op de ondersteuning van een preventiewerker.

○ In heel dit gebeuren is het heel belangrijk dat de sfeer tussen directie, ouders, leerkrachten en leerlingen optimaal is.

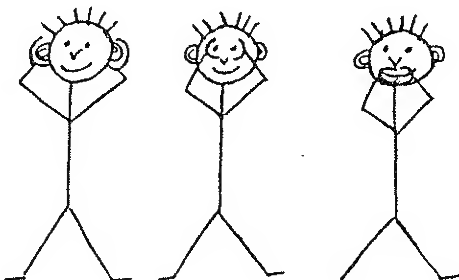
8. Werkgroep leerlingen

Gespreksleider: Peer Van der Kreeft
Verslaggever: Pascale Hoelebrandt

1. Drugbeleid op school

Het wordt als positief ervaren dat een school met drugbeleid bezig is, doch dit gebeurt niet voldoende. Meestal worden de leerlingen er niet of te weinig bij betrokken. Ze zijn dan ook vaak niet op de hoogte van de werkgroep die opgestart werd rond dit drugbeleid.

Horen, zien en zwijgen:

Horen: Bij het werken aan een drugbeleid worden leerlingen niet gehoord.
Zien: Leerlingen zien zelf nooit een probleem
Zwijgen: Leerlingen weten te weinig wie ze kunnen aanspreken bij een probleem.

Bram Van Peer, Antwerpen

Veel scholen kwamen pas in actie bij een probleemsituatie.
Het komt ook wel voor dat er info - avonden zijn voor ouders en leerkrachten, echter niet voor leerlingen.
Het schoolreglement wordt meestal niet grondig gelezen. Ze zijn vooral op de hoogte van sancties vanuit eigen ervaringen. Veel meer effect heeft het bij de leerlingen om iets in de eigen schoolkrant te publiceren.

2. Preventie verloopt goed, maar komt vaak te laat

In de vijfdes komt preventie meestal te laat.
Legale drugs komen meestal heel vlug in de leefwereld van de jongeren. Het is dus goed zo vroeg mogelijk met preventie te beginnen.
Welke preventie in het eerste jaar ? zeggen wat er bestaat aan drugs
Welke preventie in het zesde jaar?
- symptomen van druggebruik en bijv. wat er kan gebeuren bij een bad trip
- werken met getuigenissen, dagboeken en pas later produktinformatie

Preventie laten geven door een te oud persoon heeft vaak een tegengesteld effect. Leerkrachten die zelf roken komen ook ongeloofwaardig over bij voorlichting.
Het tabaksprobleem wordt teveel losgekoppeld van het drugprobleem.

3. Vertrouwenspersoon

Medeleerlingen worden gezien als mogelijk vertrouwenspersoon. Toch is dit geen ideale situatie wegens de overbelasting van deze leerling. Leerlingen zijn daar niet echt voor opgeleid en kunnen zelf ook in de problemen raken.
Een vertrouwensleerkracht of een groene leerkracht mag geen leerkracht zijn waarvan je les krijgt. Deze moet menselijk zijn, open staan, moet vertrouwen kunnen 'winnen' en kan moeilijk één persoon zijn.
Iedereen moet op school wel weten dat er één is en wie dit is.
Voor een betere bereikbaarheid zou een vast spreekuur voor PMS niet slecht zijn.

4. Buitengooien

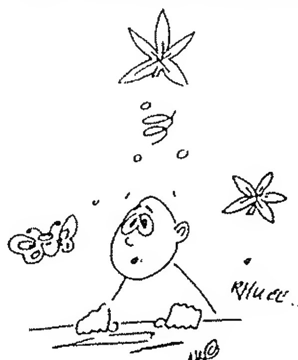
Buitengooien lost niets op. De persoon in kwestie moet begeleid en geholpen worden. Zo kunnen medeleerlingen zien dat de school bekommerd is.
Bij dealen mag men wel buitengooien.
Er zijn verschillende methodes in scholen: met de leerlingen oplossingen zoeken, ouders inlichten, ...

5. Rookverbod

Scholen en leerkrachten moeten meer consequent zijn in de zin van zelf niet te roken op school bij rookverbod, geen sigaret opsteken aan het einde van de les, niet roken op sportdagen, uitstappen,...
Een apart rokerslokaal voor leerkrachten leidt onder de leerlingen vaak tot discussie.
Sommige leerlingen vinden dat roken vanaf 16 jaar moet kunnen tijdens de middagpauze en op een aangeduide plaats.

6. Stoned in de klas: knelpunt of niet ?

Hier zijn verschillende meningen over. Bij sommigen is dit nog nooit gebeurd in de klas, bij anderen gebeurt dit geregeld.
De algemene reactie is dat dit niet kan. De les wordt gestoord, de leerkracht wordt gestoord en de leerlingen lachen en volgen de les niet meer. Zelfs als het niet stoort, moeten oplossingen gezocht worden.
Toch was er ook het standpunt dat dit moet kunnen zolang de omgeving niet gestoord wordt.

Niels Mathot, Antwerpen

Namiddag

Belangrijkste discussiethema's

In de namiddag werden de groepen gemengd zodat in elke groep zowel ouders, leerlingen, directie, hulpopvoedend personeel, PMS/MST als leerkrachten werden vertegenwoordigd. Elke partner gaf een synthese weer van de eigen knelpunten. Nadien werd er op enkele aspecten uitgebreider discussie gevoerd.
Deze methodiek bleek zeer interessant te zijn om tot een constructieve dialoog te komen tussen de verschillende partners op school. Het werd een boeiende uitwisseling van elkaars verwachtingen en knelpunten in relatie tot de andere partners. Het is een formule die ook regionaal kan toegepast worden.
Hieronder geven we enkele discussiethema's aan waarop in enkele groepen uitgebreider werd ingegaan.

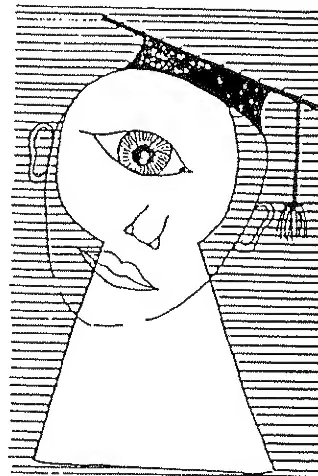
1. Schooloverstijgend werken

Schooloverstijgend werken wordt als heel belangrijk beschouwd. Een school die aan een drugbeleid werkt, zal dan niet als een "drugsschool" bestempeld worden.
Het kan heel nuttig zijn netoverstijgend overleg te plegen en een uitwisseling van ervaringen te houden. Netoverschrijdend werken kan ook de nodige taboe's doorbreken. Het is wel een gevaar om netoverstijgend een reglement voor de school op te stellen, want scholen herkennen zichzelf er niet in. In een te algemeen reglement gaat de eigenheid van de school verloren. Het kan wel een basis vormen om op verder te bouwen. Elke school moet zichzelf kunnen herkennen in zijn reglement. Bovendien heeft elke school daarin zijn eigen tempo. Het is wel belangrijk elkaar te informeren hoever je staat als school.
Een gemeentelijk drugplatform kan nuttig zijn voor de gemeenschappelijke uitgangspunten en intentieverklaringen.

2. Vertrouwenspersoon of vertrouwensleerkracht ?

Leerlingen geven aan dat ze wel nood hebben aan een vertrouwenspersoon.

Wanneer leerlingen niet weten hoe te reageren gaan zij (anoniem) informatie opvragen voor hun vriend(in).
Indien het niet anoniem gebeurt, wordt dit beschouwd als klikken onder elkaar.

Griet Thijs, Ham : "een vertrouwensleerkracht"

Als belangrijke basis voor 'vertrouwensleerkracht' gaven leerlingen aan dat zij 'te vertrouwen moeten zijn'. Leerkrachten moeten beroepsgeheim hebben.
Leerlingen maken duidelijk een verschil tussen een leerkracht die je als leerling vertrouwt of een leerkracht die daarvoor specifiek is aangeduid.
De directie vindt dat vertrouwensleerkrachten naar de leerlingen zouden moeten toe kunnen gaan, bijvoorbeeld in de pauzes. Dit geldt ook voor PMS/MST. Leerkrachten zouden moeten kunnen vrijgesteld worden om ook aan opvang te doen.

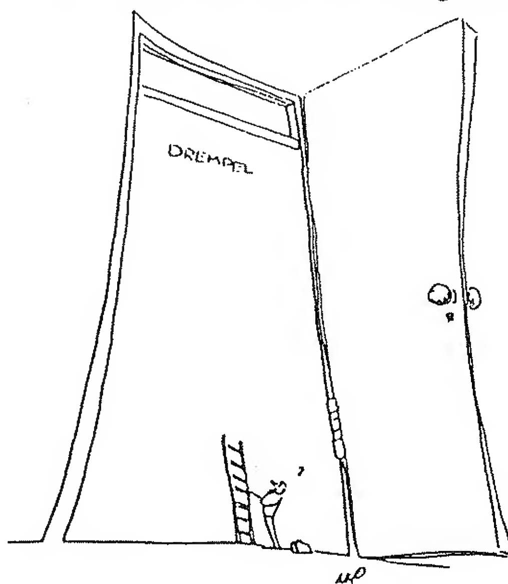
Een leerkracht moet zelf met de leerling het probleem evalueren en pas daarna met directie praten. Hij moet weten waar zijn grenzen zijn en dient deze grenzen van vertrouwelijkheid wel duidelijk te communiceren naar de leerlingen. Dit zou in algemene termen al vóór de gesprekken moeten gebeuren. Er werd ook aangegeven dat het belangrijk is in het begin af te spreken binnen welke regels of binnen welk kader gepraat wordt.

Als de vertrouwensfiguur oordeelt dat het vertrouwen moet verbroken worden, moet dit in overleg met de leerling gebeuren.
Waar stopt de leerkracht nu met dit vertrouwen en wanneer moet hij doorverwijzen ?
Er wordt hierbij geduid op het feit dat de leerkracht geen sociaal assistent is en niet echt opgeleid is tot interventie. Men moet zich als leerkracht dan ook vooral richten op het opvoedingsluik.
Men vindt het belangrijk dat er ook een team van begeleiders is die de vertrouwensfiguren ondersteunt.
Wanneer de leerling zich tot een vertrouwensfiguur wendt, is de eerste vraag die dient gesteld te worden : Wat is de vraag van de leerling ? Wat verwacht de leerling ? Dan kan men pas de vraag stellen: Wie kan er hulp bieden ?

Een vertrouwensleerkracht heeft wel te kampen met een dubbele rol. Enerzijds zijn zij vertrouwenspersoon, anderzijds moeten zij ook nog leerlingen beoordelen.
Een andere mogelijkheid om leerlingen te begeleiden, is wel een ombudsdienst van een drietal leerkrachten. Leerlingen kunnen dan kiezen bij wie ze gaan.

Er kan ook een ruim aantal vertrouwenspersonen worden benoemd die zich verbinden aan een gedragscode en weten hoe moet gereageerd worden. De leerlingen kiezen dan in het begin van het schooljaar wie hun vertrouwensleerkracht is.
Soms wordt ook een wisselende vertrouwenscel gecreeërd naargelang zich een geval voordoet. Er wordt ook aangegeven dat de werkgroep "drugbeleid" op school niet deze vertrouwenscel mag worden waar individuele probleemsituatie besproken worden.

Kan de begeleidingsfunctie niet opgenomen worden door PMS/MST ?
Het is ook niet evident om hen een vertrouwensfunctie toe te kennen, vermits zij de leerlingen niet altijd van zo dichtbij volgen. Leerlingen gaven immers ook aan dat PMS zich niet genoeg manifesteert op school. Ze zijn vaak niet gekend.

Niels Mathot, Antwerpen

De leerling kan wel de leerkracht aanspreken die dan op zijn beurt doorverwijst naar het PMS. Leerlingen vinden het wel positief dat PMS hierin betrokken wordt, want ze staan buiten de school. Ze vragen dan wel de nodige discretie van de PMS - medewerker.
Een gelijke gedragscode voor PMS, MST en de school kan worden uitgewerkt waarmee het leerkrachtencorps zich akkoord verklaart. Een globaal schema kan worden opgesteld wie aan wie feedback geeft en wat er verder gebeurt.

3. Doorgeven van vertrouwelijke informatie

Directie meldt dat PMS niet te veel kan zeggen aan directie als leerlingen bij hen komen.
Er moet meer duidelijkheid komen omtrent de taak van het PMS en het doorgeven van informatie en feedback.

In principe komt de informatie die de PMS-medewerker heeft in gefilterde vorm terug.
De PMS-medewerker heeft een professionele vertrouwensrelatie met de jongeren en dit impliceert beroepsgeheim. Hetzelfde geldt ook voor de leerkrachten.

Het knelpunt hierbij is hetvolgende. Wanneer beiden maar ook anderen deze houding aannemen wordt er een patstelling gecreëerd die geen communicatie noch handeling of afspraken m.b.t. een leerling toelaat. Vanuit het PMS wordt best in samenspraak met de leerling bekeken wat wel en wat niet mag doorgegeven worden.

Een ander knelpunt wordt ook aangehaald:

Jongeren stellen een strafbaar feit en vertellen dit aan een persoon buiten de school.
De PMS-medewerker zou zeker moeten kunnen zijn dat wanneer hij/zij dit bespreekt met de school er geen sancties getroffen worden ?
Op voorhand dient hier een gedragscode afgesproken te worden. Vertrouwen is uiteindelijk een zeer relatief begrip.
Vanuit het PMS kan de informatie gefilterd terugkomen, doch op basis van op voorhand gemaakte afspraken. In de meeste gevallen probeert de PMS-medewerker de leerling ertoe te brengen dit zelf te vertellen aan de school.

Het doorgeven van vertrouwelijke informatie aan ouders gebeurt afhankelijk van de situatie, van het produkt en van het individu. Doorgeven van informatie gebeurt ook niet naar alle ouders. Het gebeurt in samenspraak met de jongere.
Individualisering van de regelgeving is noodzakelijk maar een minimum aan krijtlijnen moet er blijven. Het doorgeven van informatie naar ouders moet indien nodig ook opgevolgd worden.
Vooraleer men ouders verwittigen wil, moet men zich terdege bewust zijn van de thuissituatie. Als het over experimenteren gaat, kan het niet gezond zijn om dadelijk de ouders erbij te betrekken als men bijvoorbeeld thuis zeer repressief optreedt.
Bij vele ouders leeft er immers nog een taboe en bestaat er niet altijd een gewoonte om veel te praten met de jongeren. De leerlingen gaven zelf ook aan dat ze nog liever met een leerkracht zouden willen praten over gebruik dan met hun ouders. Het geeft alleen maar meer problemen thuis als dit zou gebeuren.

4. Visie op druggebruik

Er moeten zoveel mogelijk mensen gemobiliseerd worden. Dit kan door de visie van de school bekend te maken en de leerkrachten te vragen of ze achter deze visie kunnen staan. Deze visie kan groeien vanuit de samenwerking tussen directie, leerkrachten, leerlingenraad, PMS/MST en ouders.
Om een goede keuze te maken voor een school vragen ouders niet meer of de school 'een school is met drugs' dan wel of 'de school al een drugbeleid heeft'.
De gemeenschappelijke visie kan ook groeien door te inventariseren op welke manieren er gewerkt wordt en met welke methodieken en vandaaruit een visie te distilleren.
Men kan de ouders betrekken via de participatieraad en het reglement voorleggen voor advies. Het is belangrijk dat de leerkrachten die in de werkgroep zitten het beleid uitdragen naar hun collega's. Alle collega's zouden zich loyaal achter het beleid moeten scharen. Dit is echter niet in tegenspraak met het geven van je persoonlijke mening als leerlingen hierom vragen.
Men moet ook nadenken voor wie er een probleem is: voor de leerling, voor de leerkracht, voor de school, voor de ouders ? Waarom erover praten als de leerling het zelf niet als een probleem ziet ? Drugs worden vaak maar een probleem als er ook een gedragsprobleem is. Jongeren gaan soms verantwoordelijk om met drugs en dit wordt niet gezien. Men gaat slechts af op uiterlijkheden.
Een beperkte groep van leerlingen vinden drugs een probleem en zijn bereid er iets aan te doen. Zij willen geen drugs in de groep.

Steven De Baets, Wetteren

5. Vorming

Zowel leerkrachten als PMS/MST - medewerkers voelen zich onvoldoende gevormd om dergelijke problematieken aan te pakken. Door een tekort aan vorming staan ze ook weigerachtig tegenover het geven van preventie - activiteiten in de klas. Nog dikwijls blijft het een zoeken naar een specifieke aanpak en wendt men zich hiervoor tot externe diensten. Er wordt wel gesteld dat men al in de derde graad van het basisonderwijs moet beginnen met

drugpreventie. Het is ook heel belangrijk wie deze preventie geeft. Soms wordt dit gegeven door PMS/MST. Zij krijgen soms veel meer respect van de leerlingen dan leerkrachten.
Er wordt wel gemeld dat de opleiding en vorming ontzettend duur geworden is. Het is een taak voor het ruimer beleid om hier iets aan te doen.
Ouders vragen ook naar vorming voor leerkrachten en voor zichzelf zodat ze druggebruik kunnen herkennen.

Steven De Baets, Wetteren

Ouders vragen ook materiaal voor leerkrachten zodat ze kunnen werken rond drugpreventie en rond relatievorming. Ze vragen ook naar een beloning voor de leerkrachten die zich op deze terreinen willen inzetten. Ze vinden een vak rond sociale vaardigheden een belangrijke zaak.
Leerlingen hebben nood aan drugpreventie.
Ze willen produktinformatie krijgen. Anderzijds stellen ze echter vast dat produktinformatie eindeloos is en oppervlakkig en op de duur gaat vervelen. Ze hebben ook behoefte aan diepgaandere vormen van preventie.
Leefsleutels installeren kan positief zijn, maar kan ook zijn negatieve kant hebben in die zin dat het programma aan sommige scholen een vals veiligheidsgevoel geeft.
Ingaan op de vrijetijdsbesteding van de jongeren vinden leerlingen niet echt een taak van de school. Leerkrachten mogen er wel over praten, maar de uiteindelijke verantwoordelijkheid hiervoor ligt volgens hen bij de ouders.

6. Beleid

Bij het werken aan een drugbeleid worden de leerlingen tot nu toe weinig gehoord.
Leerlingen vragen om duidelijke afspraken en vragen een duidelijke structuur. De afwezigheid van een drugbeleid wordt gezien als een probleem, want er is geen duidelijkheid.
Ze vragen ook naar begeleiding als er problemen zijn, niet naar buitengooien. Ze vragen naar een contractwerking met een watervalsysteem. Zelfs voor dealen is men van mening dat buitengooien geen oplossing is. Men zou best wel in het schoolreglement zetten wat kan en niet kan. Dit schoolreglement wordt echter vaak niet gelezen. Het is ook goed om leerlingen tijdig te betrekken bij initiatieven.

Bij de sanctionering dient er wel een bepaalde graad van individualisering behouden te worden, gekoppeld aan de algemene krijtlijnen.

Er dient ook een gradatie gemaakt te worden: dealen = buiten, begeleiding ja/nee,...

Men stelt voor om de leerlingen wel een tweede kans te geven, maar geen derde kans meer. Men moet eerst een lijn trekken in de eigen school vooraleer men regionaal afspraken maakt.

Bovendien dient elk afwijkend gedrag gesignaleerd te worden. Dit gedrag mag nooit genegeerd worden. Communicatie tussen de leerkrachten is hierbij van uitzonderlijk belang.

PMS/MST vraagt naar een systematisch en continu beleid waarin zij een partner kunnen zijn. De signaalfunctie van de leerkracht is een must.
Ze willen ook ingeschakeld worden om te begeleiden en niet om buiten te gooien. PMS/MAST dient dan ook goed kenbaar te maken aan de scholen wat hun aanbod is.
Voor wat de begeleiding van leerlingen betreft wordt de nood geuit aan meer laagdrempelige hulpverlening (vb. JAC).
Naar schoolklimaat toe is het probleem dikwijls dat de school een genotscultuur creeërt waarbij chips en cola verkrijgbaar zijn op school en men anderzijds toch sport wil promoten, enz....
De vraag blijft ook hoe we de school aangenamer en gezelliger kunnen maken.

7. Engagement

De directie krijgt steeds meer taken toegeschoven. Ze vinden het kwalitatief belangrijk voor de school dat leerkrachten méér doen dan zich inzetten voor hun eigen vak. Er is zeker nood aan zorgverbreding via leerkrachten.
Extra uren vrijmaken is positief om op een creatieve manier verschillende thema's te kunnen behandelen. Men kan de leerkrachten natuurlijk ook niet te veel vrijstellen, want anders ontstaat er een kloof tussen de leerkracht en de leerlingen.

De directie mag het drugbeleid niet gebruiken om uit te pakken met het imago van de school.
De directie moet actief werkzaam zijn in de werkgroep, want deze is noodzakelijk bij het uitwerken van sancties.

Belangrijkste besluiten uit de werkgroepen

Belangrijkste besluiten

Marijs Geirnaert

1. Aandachtspunten betreffende alle partners

Aan een drugbeleid werken met alle partners van de school betekent ook alle visies op elkaar afstemmen, bepalen wie dit moet doen en hoe dit kan gebeuren.

Om tot een actieve uitwisseling en afstemming te komen, moeten we eerst weten welke visies, standpunten en knelpunten de verschillende partners op school hebben.

We zetten de belangrijkste aandachtspunten per partner nog eens op een rijtje:

Het mandaat van **directie** is essentiëel. Directie dient de startmotor te zijn van een goede werking op school rond deze thematiek. Zij moet verantwoordelijkheid kunnen overdragen aan de groep. Toch mag directie de werkgroep niet te snel loslaten en moet ze betrokken blijven bij wat er in de werkgroep uitgewerkt wordt.
Bovendien is directie een belangrijke partner om verdere navorming rond het thema voor het personeel te ondersteunen.

Leerkrachten die meewerken aan een drugbeleid op school zijn meestal reeds vrij actief op verschillende vlakken en raken meer en meer overbelast. Het takenpakket voor leerkrachten wordt erg groot. Er wordt hen gevraagd zowel opvoeder te zijn als therapeut, als vakdeskundige. Een grote vraag waar zij mee blijven zitten is op welke manier zij het werk van de werkgroep moeten communiceren naar de grotere groep van collega's.

PMS en MST worden als schoolbegeleidingsdiensten vaak te laat ingeschakeld in het proces, namelijk wanneer er al een probleem is. Hun taak kan zijn de rode draad in alle versnipperde initiatieven te helpen trekken en te functioneren als een soort procesbegeleider van het gebeuren. Zij dienen hiervoor wel hun eigen interne visie over de problematiek ook voldoende te ontwikkelen.

Ouders willen een actieve partner zijn in het maken van een drugbeleid. Daarbij willen zij niet enkel bij het luik interventie betrokken worden, maar ook voor de preventie naar de jongeren toe. Het blijft wel moeilijk om alle ouders te betrekken en om daar de juiste manier voor te vinden. Om ouders voldoende te motiveren is het in elk geval belangrijk om hun rol binnen de werkgroep vooraf duidelijk te maken.

Het **hulpopvoedend personeel** heeft tot nu toe vooral te kampen met een onduidelijke taakafbakening. Van hen wordt verwacht een controlerende taak op te nemen, eventueel te sanctioneren, maar ook om een gesprek aan te gaan met de jongere en deze te begeleiden. Deze verschillende taken zijn heel moeilijk door éénzelfde persoon uit te voeren op een geloofwaardige manier.

De **leerlingen** zijn vaak nog niet geïnformeerd. Zij hebben het gevoel dat er van alles gebeurt,

Een basisvoorwaarde voor een goed drugbeleid is een goed schoolbeleid en personeelsbeleid waarbij aandacht besteed wordt aan communicatie en tijdsplanning. Vanuit wat reeds op school gebeurd is, voelen velen de nood aan een echte visieontwikkeling.

4. Aandachtspunten betreffende het ruimer beleid

Interregionaal overleg tussen scholen van verschillende netten is een zeer belangrijk middel tot een efficiënt drugbeleid op de school. Dit geeft als school de motivatie om een eerste stap te zetten om nadien binnen de eigen school een beleid op maat uit te werken. Het is wel niet altijd een gemakkelijke weg, vermits niet iedereen op hetzelfde niveau zit.

Om een degelijk drugbeleid uit te werken zijn er ook financiële middelen nodig voor bijscholing en voor het uitwerken van materiaal en preventieprogramma's.

Er wordt ook gewezen op het belang van een leerplan als motivatie voor alle leerkrachten. Een raamplan voor de ganse school dient opgesteld zodat er geen nodeloze herhalingen of overlappingen meer zijn.

Naast een toevoeging van personeel in externe diensten voor begeleiding is er vanuit PMS/MST meer nood aan een versterking van het interne team.

Bovendien moet de kans gegeven worden aan leerlingen om gehoord te worden. Leerlingen weten zeer veel en kunnen een essentiële bijdrage leveren in het zoeken van juiste strategieën.
Men pleit ook voor het geven van extra tijd aan leerkrachten om dit thema op te nemen. Binnen het curriculum zou er meer tijd moeten vrijkomen voor sociale vaardigheden.

Op deze dag hebben we een aantal scholen willen samenbrengen om tot een constructieve dialoog te komen over de eigen ervaringen met een drugbeleid op de school. We kozen voor deze formule omdat we van mening zijn dat in deze fase vooral veel van elkaar geleerd kan worden.
De knelpunten die op deze dag naar voor werden gebracht, zullen door de werkgroep "drugbeleid op school" worden verwerkt en verder opgenomen. We hopen in de toekomst een antwoord te kunnen bieden op de drugspecifieke hiaten die op deze dag en uit de voorafgaande bevraging werden aangebracht.

Slotwoord van de bevoegde Ministers

Slotwoord

Toespraak van Frank Schillewaert

Kabinet Minister Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

Dames en Heren,

Bij het begin van deze legislatuur werd door de toenmalige minister Leona Detiège, een algemene beleidsbrief inzake preventieve gezondheidszorg voor de periode 1993 - 1997 voorgelegd aan de Vlaamse regering en aan de Vlaamse Raad.
Binnen deze beleidsbrief werd resoluut gekozen voor de concretisering van een aantal principes inzake preventie die al langer door de Wereldgezondheidsorganisatie worden bepleit.

Programma's en initiatieven inzake gezondheidspromotie en preventie moeten rekening houden met een aantal principes en bevindingen vanuit recente theorievorming en het wetenschappelijk onderzoek.

Om effect op te leveren moet er op lange termijn worden gewerkt en gepland, moet er rekening gehouden worden met de communicatiekanalen van de betrokken doelgroep en moet de doelgroep ook zelf kunnen participeren aan de programma's.

"One shot" initiatieven in de zin van informatiecampagnes hebben hoogstens een sensibiliserend effect, wat snel weer verdwijnt wanneer er geen doordacht gevolg wordt aan gekoppeld.
De filosofie van de gezondheidspromotie is in eerste instantie ook een positieve filosofie waarin structurele maatregelen een belangrijke plaats krijgen.

Het wegwerken enerzijds van gezondheidsbedreigende factoren, maar vooral het installeren van gezondheidsbevorderende factoren voor de betrokkenen is hier een belangrijke optie.
Dergelijke keuzes brengen dan ook de sociale netwerken en leefomgevingen van mensen volop in de focus.

Het beïnvloeden en veranderen van organisaties, zodanig dat er een positieve, gezondheidsbevorderende invloed ontstaat ten aanzien van de daar levende en werkende mensen is dan ook essentieel binnen de preventieve gezondheidszorg.

Deze uitgangspunten worden op een geïntegreerde manier uitgewerkt in het "Gezonde Scholen programma".
De vzw Proges begeleidt momenteel een 12-tal pilootscholen in Vlaanderen met als doel de School als organisatie en als leefgemeenschap op een dusdanige manier te laten functioneren dat deze de gezondheid van alle betrokkenen, leerlingen in de eerste plaats, maar ook onderwijzend personeel, directie en onderhoudspersoneel gaat bevorderen.
Minister Peeters zal in het kader van de projecten voor gezondheidspromotie het Gezonde Scholenprogramma dan ook verder betoelagen.

Eenzelfde evolutie kunnen we vaststellen bij de wijze waarop de alcohol-en drugpreventie als onderdeel van de preventieve gezondheidszorg stilaan wordt georganiseerd en uitgebouwd binnen

het onderwijs.

Geïsoleerde informatiemomenten of lespakketten verdwijnen volledig uit het aanbod en worden opgenomen in de totaliteit van een globaal drugbeleidsplan dat door de school zelf wordt opgesteld en uitgewerkt.

Het ontwikkelen van dergelijk drugbeleid met zowel elementen van regelgeving, preventie als hulpverlening sluiten in die zin volledig aan bij de algemene principes die werden voorgesteld in de algemene beleidsbrief.

Dergelijke beleidsplannen laten ook toe om een aantal fundamentele uitgangspunten inzake een preventief alcohol en drugbeleid te integreren en in de praktijk te brengen.

Een in een breed overleg uitgewerkt scenario met betrekking tot acties bij probleemsituaties zal ertoe leiden dat leerlingen die ook gebruikers zijn niet onmiddellijk worden uitgesloten of doorverwezen naar de gespecialiseerde hulpverlening.

Alleen al het gezamenlijk opstellen van scenario's zal ervoor zorgen dat mensen zich minder machteloos gaan voelen, minder snel gaan panikeren en de problemen binnen de eigen context kunnen opvangen.
Immers, uit onderzoek blijkt nog steeds dat jonge gebruikers vooral experimenterende of hoogstens recreatieve gebruikers zijn.
Dit zijn niet onmiddellijk probleemgedragingen, dit zijn wel risicogedragingen die met de nodige sereniteit en structuur moeten worden aangepakt.

De stigmatisering van jongeren als zouden zij allemaal druggebruikers zijn met zware problemen moet worden afgebouwd.
De verzamelde gegevens wijzen er op dat dit gelukkig maar nog steeds geen realiteit is.

Het overgrote merendeel van onze jongeren slaagt er nog steeds in zich op een verantwoorde en zinvolle manier te ontspannen en te genieten.
Een evenwichtig drugbeleidsplan op school kan er ook toe bijdragen dat de al te overdreven aandacht voor het gebruik van illegale middelen wordt afgezwakt. Er moet voldoende evenwicht zijn tussen actieplanning en interventies met betrekking tot illegale middelen, alcohol en medicatie.

Onderzoek leert ons dat het gebruik van een aantal legale middelen nog steeds de bovenhand inneemt. Jongeren gebruiken op steeds vroegere leeftijd alcohol en medicatie.

Gebrekkige, onvoldoende lichaamsbeweging, een globaal ongezond voedingspatroon, het steeds vroeger en opnieuw meer beginnen roken, ... Het zijn factoren die de gezondheidsstatus van de jonge Vlaamse bevolking negatief beïnvloeden.

De pedagogische peiler in een beleidsplan kan hier zeker het algemene schoolklimaat beïnvloeden zodanig dat er overheen alle jaren en alle vakken een gezondheidsbevorderend klimaat ontstaat.
We zijn er nog altijd van overtuigd dat een algemeen gezondheidsbevorderend klimaat ook het risicovol omgaan met genotsmiddelen zal doen afnemen.

Een onderwijsinstelling die beschikt over een drugbeleidsplan zal veel minder vaak beroep moeten doen op externen die dan de zogenaamde "brandjes" moeten komen blussen.
Dit brandjesblussen heeft vanuit curatief noch vanuit preventief oogpunt enig langdurig effect.

Omwille van onmiskenbare voordelen van dergelijke beleidsplannen, wordt de verdere ondersteuning van instellingen niet langer projectmatig betoelaagd, maar wordt het een onderdeel van de "implementatiefunctie" die de VAD moet waarmaken in het ontwikkelde drugpreventiebeleid voor de Vlaamse Gemeenschap.

Minister Peeters zal ook, in de rand van de Interministeriele Conferentie inzake legale en illegale drugs, overleg plegen met zijn Federale collega van Binnenlandse Zaken, Minister VandeLanotte.

Er worden immers in het kader van de veiligheidscontracten met Steden en Gemeenten en in het kader van het Globaal Plan, heel wat middelen vrijmaakt voor drugpreventie.
Het zou een goed preventief beleid niet ten goede komen als deze toename van mogelijkheden ertoe zou leiden dat er initiatieven worden ontwikkeld die haaks staan op wat reeds werd ontwikkeld en wat reeds hier en daar zijn verdiensten heeft bewezen.

Er zal dan ook, samen met de Vlaamse Minister voor Onderwijs worden nagegaan hoe federale middelen kunnen worden aangewend in functie van het reeds gevoerde beleid.

Dames en heren, ik hoop dat de studiedag van, vandaag u allen heeft geholpen en verder heeft gemotiveerd om verder werk te maken van de moeilijke opdracht waarvoor u zich in uw organisatie heeft geëngageerd.
Namens Minister Peeters wens ik u allen verder nog veel succes bij het verder uitbouwen van een globaal drugbeleid in de Vlaamse scholen.

Toespraak van Minister Van den Bossche

Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

Minister Van den Bossche ziet het als een deel van de onderwijsopdracht om een degelijk drugbeleid op de scholen uit te werken. Het is namelijk ook de taak van de school om naast het cognitieve deel ook een opvoedingsgeheel door te geven.
Naast het preventieve luik dient de school aandacht te besteden aan een beter probleembeheer. Aan het probleem zelf wordt soms niets gedaan zodat er stilzwijgend leerlingen worden gecriminaliseerd.

Voor een degelijk probleembeheer is het nodig dat het parket ook duidelijkere lijnen bekendmaakt. Voorlopig wordt er in verschillende streken nog anders opgetreden tegenover druggebruik. De rijkswacht en politie dienen ook discretie te vertonen in het contact met de scholen.
Daarnaast is het nodig elkaar als scholen te ontmoeten en ook contact te leggen met de sector en zijn sociale diensten. Men dient als school te weten waar terecht om een goede doorverwijsfunctie te garanderen.

Voor wat preventie betreft mag men zich niet beperken tot het uitnodigen van externen. Het contact met deze personen is te vluchtig en te eenmalig, zodat de efficiëntie verloren gaat.

Het gans beleid dient te worden opgenomen in het eigen pedagogische concept. Het ganse schoolteam dient dit thema op te nemen, niet enkel de leraar biologie of de leraar moraal of godsdienst.

Het PMS kan een belangrijke rol spelen in het geheel. Door in afspraak met de school hun rol beter te definiëren kunnen duidelijkere opdrachten onderling omschreven worden.

In het kader van de nieuwe eindtermen dient tot slot ook navorming en bijscholing voor leerkrachten voorzien te worden.

Proeven van enkele positieve ervaringen

Een selectie van positieve ervaringen ...

Hieronder laten wij u ter afsluiting proeven van een selectie uit de positieve ervaringen die in de voormiddag schriftelijk werden verzameld bij elke partner. Wij hopen dat met deze beperkte selectie duidelijk wordt dat er al heel wat enthousiaste scholen zinvolle initiatieven hebben gerealiseerd. Deze ervaringen kunnen alleen maar een stimulans betekenen om het proces op de eigen school voort te zetten.

Directie

" Ouders bij preventie betrekken en bij het opstellen van het beleid creeërt openheid, steun en vertrouwen ... "

" Een positieve ervaring is het vertrekken vanuit een duidelijk perspectief voor de school met een schoolwerkplan en een vakoverschrijdend werkplan "

"Als directie heb je een ruimer zicht op de verschillende sectoren en kan je mensen bij mekaar brengen "

" Positief is de oprichting van een drugsteam binnen de school als een plaats waar betrokkenen een klankbord vinden en waar overleg plaatsgrijpt ... "

" De samenwerking ouders - PMS - directie - personeel biedt heel nieuwe perspectieven.
Bij de ouders zitten ook maatschappelijke werkers, artsen, advokaten op wie de school kan terugvallen wanneer iemand in nood is..."

" Positieve gevolgen zijn het gaan werken aan een differentiatie van sancties en resultaat van begeleiding via het 'team' ..."

" Werken aan een drugbeleid geeft een algemene aanzet tot een meer open benadering van leerlingen ... "

" Het uitwerken van een drugbeleid biedt een kans om via deze onderwerpen het schoolklimaat in het algemeen ter sprake te brengen en er positief mee om te gaan... "

" Via onze ombudsdienst kunnen we medewerking van leerlingen verkrijgen... "

" De discrete aanpak naar leerlingen toe schept een sfeer van vertrouwen... "

Leerkrachten

Over de werkgroep ...

" Wij startten een werkgroep op met een breder kader:
Werkgroep "DRAS" , namelijk drugs, roken, alcohol, seksualiteit ..."

" Onze werkgroep "weerbaarheid" draait goed. We organiseren heel wat voor de leerlingen (informatie drugs, pedagogische studiedag, relatievorming, pesten op school, ...) ... "

" De kerngroep wordt ondersteund door een ruimere werkgroep waarin alle partners vertegenwoordigd zijn ... "

" In de werkgroep is er telkens een goede en geanimeerde discussie waar niet altijd een overeenkomst is, maar waarbij toch ernstig gezocht wordt naar een oplossing ..."

Over directie ..

" De directie staat mee achter de werking, stimuleert de werking en de bijscholing ..."

" We hebben carte blanche gekregen van directie: dit geeft ons alle mogelijke werkruimte. Er mag ook voldoende tijd genomen worden om ermee bezig te zijn ... "

" De mogelijkheid tot vrijstelling geeft een urencomfort..."

Over leerkrachten zelf ...

" Bewustwording en zelfvertrouwen groeit bij een aantal leerkrachten... "

"De persoonlijke banden met collega's - leerkrachten zijn hechter..."

Over leerlingen ...

" Leerlingen die al vlug een negatieve stempel krijgen vanwege hun psychosociale problemen krijgen nu meer kansen als mens ..."

" Doordat de school een werkgroep drugs heeft, zijn de leerlingen ook aandachtig om deze problematiek aan te pakken ..."

"Ook de leerlingen vragen naar een drugbeleid. We hielden hierover een zinvol gesprek met de werkgroep drugbeleid en de leerlingenraad..."

Over ouders ...

"We hebben op de school een actieve deelname van de ouders die de vergadering voorbereiden met ruimere groep van het oudercomité ..."

Over samenwerking ...

" De leerlingen worden in hun onaangepast gedrag aangesproken door álle partners... "

" Optreden tegenover concrete gevallen gebeurt nu met meer overleg ... "

" De verschillende geledingen werken niet allen samen in de werkgroep, maar er is nu ook een grotere samenhorigheid ..."

" Door het oprichten van een werkgroep is er een grotere samenwerking ontstaan tussen de verschillende graden in een grote school ..."

Over het schoolklimaat ...

"Het schoolklimaat en het opvoedingsproject is een dankbare basis voor een start en bepaalt ten dele mee het personeelsbeleid en ook de aanwezige capaciteiten voor preventiewerk... "

" Vanuit een drugbeleid kan je de ganse school meer leerlingvriendelijk maken..."

Over Preventieprogramma's ...

" Een positieve realisatie is de organisatie van Leefsleutels binnen het lessenrooster ..."

" De uitdaging van vzw Proges heeft een positieve impact: het werkt groepsdynamisch positief, de relatie onder de leerlingen wordt beter, de relatie met begeleidende leerkrachten is heel wat beter, de weerbaarheid stijgt, ..."

Hulpopvoedend personeel

" Drugs en gebruik worden als probleemgedrag omschreven en niet geïsoleerd benaderd..."

" Het komen tot eenzelfde standpunt bij het personeel maakt het reageren gemakkelijker ..."

PMS/MST

" Je leert zelf veel bij door het opstarten van een drugbeleid..."

" We streven naar positieve en actieve preventie, vb. project samenwerking MST - leerkrachten LO: werken aan een goede fysieke conditie en de positieve ingesteldheid tav. het eigen lichaam verbeteren..."

" Ervaring van grotere betrokkenheid van leerkrachten die in de werkgroep zitten: samen werken aan een zinvol project werkt motivatieverhogend voor alle deelnemers ... "

"In de werkgroep met verschillende scholen leert de één toch van initiatieven van de andere aangezien iedereen (aarzelend) op zoek is naar manieren van aanpak ... "

" Druggebruik wordt nu geaccepteerd als aspect van de jeugdcultuur ..."

" Er is steeds meer wil tot samenwerking tussen scholen (ook netoverstijgend). Er wordt gezocht naar een uniforme aanpak, zeker naar reglementering en interventie toe ..."

" Er is meer aandacht tijdens medisch onderzoek voor druggerelateerde problemen: leerlingen ondersteunen en individuele aanpak ..."

" Het netoverschrijdend overleg tussen verschillende MST - equipes werkt constructief ..."

Ouders

" Er is een positieve ingesteldheid bij directie en (meeste) leerkrachten om het beleid verder uit te werken en samen te werken met andere groepen zoals ouders en leerlingen ..."

" Ondanks gebrek aan specifieke kennis zetten vele leerkrachten en directie zich in om dit probleem op te nemen ..."

" Door de steun van directie is er mogelijkheid tot inspraak vanwege het oudercomité en medevolgen van navormingsopleidingen voor leerkrachten en kandidaat - ouders ..."

" Het is een thema dat geëngageerde ouders extra motiveert en samenbrengt om zich voor de school in te zetten ..."

" Het thema geeft een aanleiding om in het oudercomité meer inhoudelijk te gaan werken ..."

" Leerling, directie en leerkracht bespreken samen het probleem en ouders worden op de hoogte gebracht indien dit nodig geacht wordt ..."

" Een aantal goede initiatieven werden reeds opgestart: Leefsleutels, gespreksavond over drugs en over overmatig snoep, werkgroep relatievorming, Toneelstuk Smack ..."

" Er wordt via ouderavonden informatie gegeven aan ouders ... "

Leerlingen

" De school ziet het probleem in. Ze werken aan een positieve band met de leerlingen..."

"Drugs zijn zowel alcohol, tabak, ... en alle aspecten worden behandeld ..."

" Onze school doet veel aan professionele preventie. We hebben ook het systeem van een groene leraar. Iedere leerling heeft een leraar bij wie hij terecht kan om te praten... "

" De gespreksrondes met bepaalde klassen (met eventuele problemen) waren positief ... "

"Alle aspecten van drugs worden gezien:soft en harddrugs, alcohol, voor en na de uren,..."
" Er is een tamelijk goede drugsinterventie op school, want er is al een geval geweest waarbij er lang met de leerling is gepraat alvorens de ouders zijn verwittigd ..."

Deelnemers Werkgroepen

Leerkrachten

Abrath Els, Dé Kunsthumaniora Antwerpen
Aendenboom Greta, OLV - Presentatie Lokeren
Borteel Nicole, St. Pieterscollege Jette
Caekebeke Beatrijs, Don Bosco BUSO Aalst
Crets Paul, Hoger Instituut Wemmel
Daem Jan, Scheppersinstituut Wetteren
Declerq Ronny, VTI Kortrijk
Delespaul Guy, St- Jansberchmanscollege Mol
Demedts Jan, Don Boscocollege Zwijnaarde
Denys Erna, OLV Presentatie St. Niklaas
Deshayes Sophie, VTI Kortrijk
De Smet Leona, St. -Gertrudishumaniora Wetteren
De Valckenaere Alexis, Koninklijk Lyceum Gent
Dijckmans Katlijn, VTI Spijker Hoogstraten
Du Bois Michel, St. Gummaruscollege Lier
Duprez Christophe, PITO Stabroek
Eeckelaert Christel, OLV Presentatie Bornem
Everaert Jan, OLV van de Haminstituut
Everaerts Piet, Technische scholen Mechelen
Geysels Griet, ASV Buso St. Gregorius Gent - Brugge
Haelman Marianne, OLV - Ten Doorninstituut Eeklo
Janssen Monique, CMO Neerpelt
Lauwers Marleen, PITO Stabroek
Lemmens Robert, KA Atheneum Heusden - Zolder
Leyssen Gudrun, St. Gummaruscollege Lier
Magerman Dirk, KA Mortsel
Merlin Rudy, Koninklijk Atheneum Maasmechelen
Noens Mark, St- Lodewijkscollege Lokeren
Ombelets Walter, Damiaaninstituut Aarschot
Poppe Johan, Heilig Maagdcollege Dendermonde
Proost Dries, H - Grafinstituut Turnhout
Pyck Martien, Immaculata - Instituut St. Michiels Brugge
Quintens Luc, Kunstsecundair Instituut St - Lucas Gent
Roels Noel, VTI Izegem
Rooseleer Guido, St. Albertuscollege Heverlee
Ryckaert Erna, SITO 5 Antwerpen
Schaekers Jean, St. Lodewijkscollege Lokeren
Simons Ria, Pius X - college Tessenderlo
Slachmuylders Ria, St. - Aloysiusinstituut voor verpleegkunde Lier
Steurs Annemie, CDO Mechelen
Stroobant K., St - Bavo - Humaniora Gent

Tremmery R., Vesaliusinstituut Oostende
Van Daele Jacques, Technisch instituut St- Laurens
Van Dam Reinilda, Virgo Sapiensinstituut Londerzeel
Van de Walle Hedwig, Sted. Sec. Instituut voor Paramedische Beroepen
Vanderspeeten Mevr., PITO Stabroek
Van Ingelgom Miet, ASV, Buso St. Gregorius Gent - Brugge
Vangelder Georges, KTA II Diest
Van Nieuwenhove Bart, St. - Gummaruscollege Lier
Van Peteghem Rita, St - Lievenscollege Antwerpen
Van Oers Dhr., PITO Stabroek
Van Turenhout Paul, St. Gummaruscollege Lier
Van Wassenhoven Luc, St-Ursulinen Waver
Van Zaelen Odette, OLV - Presentatie Lokeren
Verboven Gina, St - Maria - instituut Geel
Verheyen Christel, SISA Antwerpen
Vos Jan, Technisch Instituut St. - Paulus Mol

PMS/ MST

Beulen Lieve, PMS COOVI en PHITS Anderlecht
Boonen Eliane, PMS I Turnhout
Brosi E., Stedelijk MST Brussel
Casier Piet, Vrij PMS Blankenberge
Christiaens Monique, Sted. PMS Gent
Claessens Ludo, MST Boom/Schoten
Cox Guido, PMS Mater Dei Brasschaat
De Caluwé Karin, PMS G.O. Hoboken
De Groote Philippe, MST Wetteren
De Herde Freddy, vrij PMS Hamme
De Kinder Pela, verpleegkundige PMS G.O. Antwerpen
Denckens Martine, Prov. PMS Antwerpen
Freson Lutgart, PMS COOVI en PHITS Anderlecht
Grandsire Jacques, Vrij PMS Wetteren
Hebbrecht Hans, PMS Maaseik
Heirman Dirk, Prov. PMS Antwerpen
Hofman Benjamine, Stedelijk MST Brussel
Huybrechts Marleen, MST Brussel
Jackers Christel, Vrij PMS Lier
Jacobs Wim, CSBO, Vrij PMS Vilvoorde
Lauwart Agnes, Vrij PMS St. Amandsberg
Mertens M., MST St. Truiden (VWVJ)
Thienpont Herman, PMS St. - Amandsberg
Van Acker Johan, PMS Heilig Maagdcollege Dendermonde
Vandenbossche Agnes, MST St. Amandsberg
Vandezande William, PMS KA Heusden - Zolder
Van Gijsel Luc, PMS Heverlee
Van Nuffel Andrea, PMS Ninove
Vermeersch Joost, PMS 1 Deinze
Verplaetse Mie, H-Hartcollege Waregem
Voet Fernand, Vrij PMS Ronse
Wantiez Frank, PMS G.O. Hoboken
Zagers Lia, Vrij PMS Lier

Leerlingen

Bonne Ann, KA Mortsel
Cornelis Katrien, St. Ursulinen Waver
Decloedt Tom, GTI Mortsel
Eyckmans Geert, Provinciaal Instituut Stabroek
Hubert Floris, VTI Spijker
Jaco Liesbeth, Pius X - college Tessenderlo
Klönhammer Sven, KA Mortsel
Oosterlinck Marc, Don Boscocollege Zwijnaarde, Gentse Interscolaire Leerlingenraad
Segers Hanne, Pius X - college Tessenderlo
Spanoghe Dag, Dé Kunsthumaniora Antwerpen
Thijs Griet, Pius X - college Tessenderlo
Van Den Berghe Ariane, St. Ursulinen Waver
Van Den Eeden Leentje, KA Mortsel
Van Driessche Wouter, Don Boscocollege Zwijnaarde
Vanhove Peter, St. Gummaruscollege Lier
Van Kerkhoven Karl, St. Gummaruscollege Lier
Van Renterghem Hans, Don Boscocollege Zwijnaarde
Van Steenlandt Peter, Provinciaal Instituut Stabroek

Hulpopvoedend personeel

Aerts Maurice, St- Janberchmanscollege Mol
Bogaerts Jan, Buso St. Gregorius Gent - Brugge
Coussement Lucie, St. Jozefsinstituut Wetteren
Debie Walter, GTI Mortsel
Decavele Geert, Vrij Technisch Instituut Deinze
Hillewaere Hans, VTI Izegem
Loman Annemie, Buso St - Gregorius Gent - Brugge
Traen Therèse, Annunciata-instituut Wijnegem
Van Dorpe Mario, Virgo Sapiensinstituut Londerzeel
Vanlommel Kris, St. Pieterscollege Blankenberge
Van Peteghem Krista, sociaal verpleegkundige VTS 3 Berkenboom St. - Niklaas
Vissers Jacques, Technisch Instituut St - Paulus
Vrints Lieve, VTI Spijker Hoogstraten

Directie

Aerts Simonne, St. Dimpnalyceum Geel
Backeljau Mireille, SITO 5 Antwerpen
Braspenning Jeanne, VTI Spijker Hoogstraten
Callaert Myriam, Middenschool G.O.
De Coen Daniël, Mariagaard Wetteren
De Jaeger Lieven, Vrij Technisch Instituut Deinze
De Keyser Marc, directie Buso Gregorius Gent - Brugge
De Lepeleire Armand, Scheppersinstituut Wetteren
Demets R.C., Vesaliusinstituut Oostende
De Rijck Wilfried, K.A. Mortsel
Ongenaert Paul, Heilig Maagdcollege Dendermonde
Op de beeck Robert, Provinciaal Instituut Stabroek
Soenens Joris, Immaculata Instituut St - Michiels Brugge
Theunis Marc, CMO Neerpelt
Vanbiesbrouck Eric, Technisch Instituut Glorieux Oostakker
Van den Abbeele Gilberte, SISA Antwerpen
Vandenbroeck Robrecht, Instituut H.- Harten Ninove
Vandercruyce Pieter, St. Pieterscollege Jette
Vandeveire Luk, St. Lodewijkscollege Lokeren
Vandromme Hendrik, VTI Izegem
van hoof Marc, SITO 5 Antwerpen
Van Mechelen Jo, Technisch instituut OLV Tongeren
Walgraeve B., St-Bavo humaniora Gent

Ouders

Cartreul Marc, Annunciata -instituut
Corteville Hedwig, VTI Izegem
Cristael Diane, EVO
De Haeck Maria, PITO Stabroek
De Schynkel Rita, OLV Ten Doorninstituut Eeklo
Devos Marc, Technisch instituut Glorieux Oostakker
Emerson Dhr. , Provinciaal Instituut Stabroek
Florus Agnes, St. Lodewijkscollege Lokeren
Huysmans Guido, VCOV, Brussel
Keuppens Mevr., Provinciaal Instituut Stabroek
Louwage Carine, St. Pieterscollege Blankenberge
Michielsen Ria, VTI Spijker
Schuerbier Mieke, St - Katelijne Waver
Thibaut Hedwig, Heilige Familie St. Niklaas
Van Belle Riet, St. - Pieterscollege Blankenberge
Van de Wyngaert Anita, KA Mortsel
Verhuyck Inge, OLV Ten Doorninstituut Eeklo

Bijlage

Selectie van knelpunten uit de bevraging

In deze bijlage vindt U een selectie van de belangrijkste knelpunten die werden geformuleerd in de mondelinge bevraging van de verschillende partners op de volgende scholen:

- St. Michielsinstituut Antwerpen
- Heilig Grafinstituut Turnhout
- St. Jozefsschool/ St. Pieterscollege Blankenberge
- SIMA Aarschot
- St. Pieterscollege Jette
- Heilig Maagdcollege Dendermonde
- St. Ursulinen Waver
- Dé Kunsthumaniora Antwerpen
- Middenschool Wetteren
- Stedelijke school Paramedische beroepen Gent

Zij werden gebruikt als vertrekpunt voor het platform en geven per partner een beeld van de belangrijkste knelpunten in relatie tot de andere partners. Wij opteerden ervoor deze eerste selectie in bijlage toe te voegen naar aanleiding van de vraag van verschillende scholen die hierrond reeds willen werken in de eigen werkgroep op de school.
Scholen die rond deze knelpunten ideeën uitwisselen en tot interessante conclusies komen, kunnen altijd contact opnemen met VAD. Het zou leuk zijn deze ervaringen te bundelen en aan te vullen.

Contactpersoon: VAD, Hilde De Man: 02.422.49.77

Knelpunten Directie

Directie

Een gebrek aan middelen en mogelijkheden geeft te weinig ruimte voor het thema binnen de huidige leerplannen.

Vertrouwelijke informatie dient niet altijd aan directie te worden doorgegeven.

Er is nood aan regionaal overleg met andere scholen in het omgaan met probleemleerlingen.

Leerlingen

Begeleiding en opvang van leerlingen is vooral nodig in de eerste graad.

Het niet éénduidig optreden van leerkrachten tegenover het gedrag van leerlingen maakt hen ongeloofwaardig en leidt tot stiekem gedrag.

Ouders

Ouders zijn niet echt nodig bij het opstellen van een beleid, wel om hen te informeren.

Continuïteit in het organiseren van informatie-avonden voor ouders is nodig, maar zou de school het imago van een drugschool kunnen geven.

Het betrekken en contacteren van ouders bij een probleem is zeer moeilijk.

De school en de ouders zitten vaak op verschillende golflengte.

Ouders zijn pas bereid tot samenwerking als de school niet repressief optreedt.

Leerkrachten

Leerkrachten treden niet consequent op tegen regelovertreding.

Het ganse leerkrachtencorps motiveren en continu op de hoogte houden is onmogelijk.

Leerkrachten die zelf een alcoholprobleem hebben, kan je als directie niet aanspreken.

Leerkrachten durven niet reageren op probleemgedrag vanuit een kennistekort.

Vertrouwensleerkrachten installeren leidt tot overbelasting van deze leerkrachten en tot het doorschuiven van verantwoordelijkheid van andere leerkrachten.

PMS

De samenwerking tussen de school en PMS/MST blijft vooral beperkt tot gedachtenwisselingen en algemene stellingnamen eerder dan het opstellen van een goede taakverdeling.

Knelpunten Leerkrachten

Leerkrachten

Drugs als thema wordt nog altijd het best aangesneden in de klas door externe experten.

Leerkrachten krijgen te weinig tijd voor een grondige toelichting van het schoolreglement.

Leerkrachten van de eerste graad zijn minder betrokken bij het uitwerken van een beleid.

Werken aan een open schoolklimaat is niet eenvoudig.

Leerlingen

Een verbod voor leerlingen om te roken en een rokerslokaal voor leerkrachten is onverzoenbaar.

De drempel om in discussie te treden met leerlingen omtrent het thema blijft erg hoog.

Directie

Een echt schoolwerkplan opstellen wordt vaak door directie op de lange baan geschoven vanuit een gebrek aan kennis.

Aan het feit dat leerkrachten niet éénduidig optreden tegenover regelovertreding valt niet veel te veranderen.

De directie kan soms moeilijk verantwoordelijkheid delegeren naar de leerkrachten.

PMS

Leerlingen zullen gemakkelijker een leerkracht in vertrouwen nemen dan een PMS-medewerker.

Leerkrachten krijgen te weinig feedback nadat ze een leerling hebben doorverwezen.

Ouders

Ouders willen het probleem al eens ontkennen en de school verantwoordelijk stellen.

Ouders moeten ingelicht worden over hun kind als het niet blijft bij experimenteren.

Ouders zijn soms te weinig waakzaam voor het opmerken van problemen.

Knelpunten Ouders

Ouders

Ouders willen meer betrokken worden bij de uitwerking van het beleid dan enkel geïnformeerd te worden.

Ouders ondertekenen het schoolreglement wel, maar het wordt niet echt gelezen.

Ouders weten niet goed waar ze terecht kunnen bij een probleem.

De school is niet de instantie waar ouders bij zullen aankloppen bij een probleem.

Directie

De motivatie voor een school om in actie te schieten komt vanuit druk van de overheid.

Een school zou de meeste thuissituaties moeten kennen om problemen juist in te schatten.

Leerkrachten

Een rokerslokaal voor leerkrachten geeft verkeerd voorbeeldgedrag voor de leerlingen.

Leerkrachten durven geen vermoeden aankaarten en zoeken enkel naar bewijzen.

Leerkrachten dienen de leerlingen meer te begeleiden in het zinvol omgaan met de vrije tijd.

Leerlingen

Leerlingen weten te weinig wie ze kunnen aanspreken bij een probleem.

PMS

PMS zou meer bereikbaar moeten zijn voor de leerlingen.

Knelpunten Leerlingen

Leerlingen

Roken vanaf 16 jaar op een bepaalde plaats tijdens de middagpauze zal veel stiekem gedrag doen verminderen.

Leerlingen vrezen voor het aansporen tot druggebruik door het uitwerken van een beleid.

Meer mogelijkheid tot initiatief tijdens middagpauzes zou verveling doen verminderen.

Leerlingen hebben wel nood aan juiste informatie over drugs.

Leerlingen vinden informatie over de gevaren van drugs en schokkende reportages zinvol.

Leerlingen weten niet waar terecht bij gebruik van medeleerlingen.

Drugpreventie is vooral nodig in de eerste graad, niet meer in de derde graad.

De drugproblematiek wordt overroepen door de scholen.

Directie

Het schoolreglement is te onpersoonlijk, onduidelijk, oppervlakkig, verouderd en niet leesvriendelijk opgesteld en wordt bijgevolg niet gelezen.

Men zou een onderscheid moeten maken tussen een beleid voor hard drugs en een beleid voor alcohol en soft drugs.

Het beleid van een school wordt vooral opgesteld voor de goede naam van de school.

Een drugbeleid moet dienen voor de hele schoolgemeenschap.

Regels die ingevoerd worden zonder verklaring of reden zijn zinloos en worden minder aanvaard door de leerlingen.

Sancties worden meestal ingevuld door onnuttige taken.

Leerkrachten

Leerkrachten laten oogluikend toe dat er gerookt wordt.

Leerkrachten die zelf roken komen ongeloofwaardig over bij voorlichting.

Leerkrachten zijn niet snel te vertrouwen, want ze staan niet los van hun les.

Leerkrachten maken weinig ruimte voor andere gesprekken buiten de lessen.

Er is te weinig dialoog tussen de leerlingen en de leerkrachten in de derde graad.

Er zijn weinig leerkrachten geschikt om het thema op gepaste wijze aan te brengen.

Ouders

Ouders zijn te weinig op de hoogte en moeten beter ingelicht worden over drugs.
Leerlingen hebben weinig voeling met het oudercomité.

PMS / MST

PMS onderschat de leerlingen op vlak van kennis omtrent bepaalde thema's.
Druggebruik opsporen bij het medisch onderzoek is zinloos.
De PMS-medewerker is niet de persoon die leerlingen gemakkelijk zullen aanspreken.

Knelpunten Hulpopvoedend personeel

- Moeilijk om tot éénduidige visie rond problematiek te komen met studiemeesters

- Vooral eerstejaarsleerlingen worden goed opgevangen en begeleid

- Het begeleiden van leerlingen bij het medisch onderzoek kan een echte taak zijn voor hulpopvoedend personeel.

Knelpunten PMS/ MST

PMS

PMS heeft meer nood aan ondersteuning en recente informatie van de 2de lijn.

Te lange wachtlijsten maken een externe doorverwijzing zeer moeilijk.

De bereikbaarheid van het PMS is vaak een groot probleem.

Screening van gebruik door MST heeft weinig zin.

Directie

Problemen worden vaak te lang op school vastgehouden.

BUSO-scholen houden alles zelf in handen.

Leerkrachten

Leerkrachten verwachten teveel van PMS en schuiven te snel zaken door.

Er is te weinig dialoog tussen de leerkrachten en de leerlingen.

Beroepsgeheim is moeilijk aan te houden, want leerkrachten verwachten feedback.

Groene leerkrachten hebben teveel last van rolverwarring (sanctionerend - begeleidend).

Leerlingen

PMS wordt door de leerlingen teveel geïdentificeerd met directie.

Leerlingen zien zelf nooit een probleem.

Een afspraak bij PMS na schooluren vergt een te hoge drempel, want dan is er thuis verantwoording nodig.

Ouders

Contact leggen met ouders is heel moeilijk vanwege het taboe dat er nog leeft.

Beroepsgeheim tov. ouders is moelijk te hanteren.

Ouders motiveren bij het opstellen van een contract is erg moeilijk.

Ouders adviseren bij het stellen van huisregels is niet eenvoudig.